

การวิเคราะห์การประกอบการค้า

4.1 การประกอบการค้าในบริเวณย่านสะพานควายในอดีต

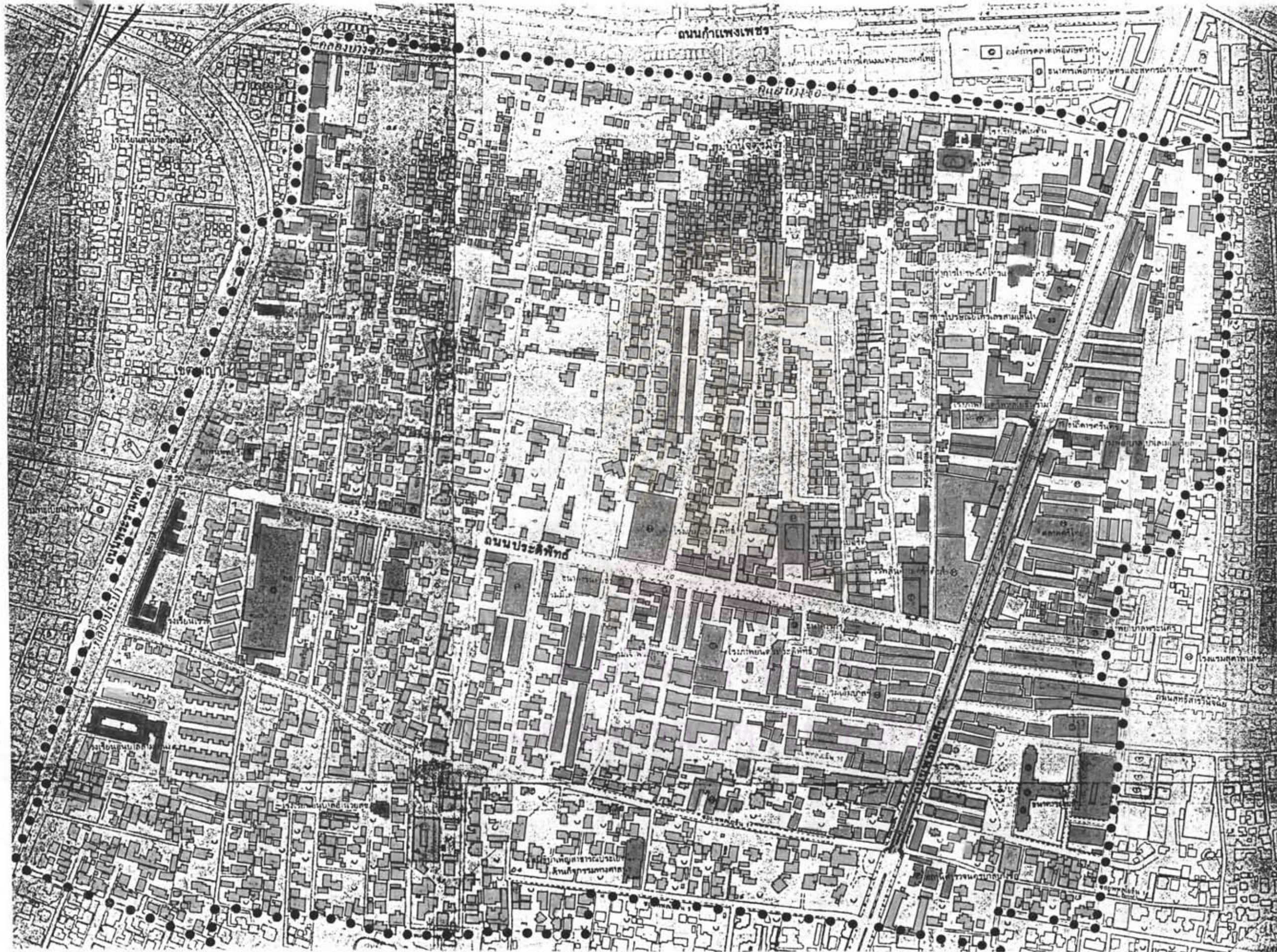
สำหรับการประกอบการค้าในบริเวณย่านตลาดสะพานควาย ได้มีการศึกษาไว้แล้วโดย เกียรติ จิระกุลและคณะ¹ ในปี พ.ศ.2524 ซึ่งในการศึกษาครั้งนั้น เป็นการศึกษาการประกอบการค้าเฉพาะฝั่งตะวันออกของถนนพหลโยธินเท่านั้น โดยได้ศึกษาถึงระบบการสัญจร เส้นทาง เชื่อมต่อภายในตลาดและระหว่างตลาดและศึกษาถึงระบบโครงสร้าง การประกอบกิจกรรมภายในตลาดและนอกตลาด และแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. แผงลอย
2. ตึกแถว
3. หาบเร่

"จากการศึกษาในครั้งนั้น พบว่า โครงสร้างของตลาดสะพานควาย ประกอบด้วย ตึกแถว, แผงลอย และหาบเร่ ตึกแถวเป็นสภาพทางกายภาพที่สำคัญที่สุด ที่ทำให้ขอบเขตอิทธิพลของตลาดสดโดยทั่วไป ขยายออกไปจากตัวภายในตลาดสกกว้างขวางมากขึ้นทางแนวราบ และคาน้ำหน้าของตึกแถวหันเข้าสู่ตัวตลาดสด บริเวณคาน้ำหลังตึกแถว เปรียบเสมือนขอบเขตอิทธิพลของตลาดสดนั้น ๆ

ตึกแถวที่มีลักษณะต่อเนื่องเป็นแนวยาวไปทางราบเรื่อย ๆ เป็นปัญหาในการที่จะกำหนดขอบเขตอิทธิพลของย่านนั้น ๆ ว่าตลาดสดซึ่งมีกิจกรรมสัมพันธ์กับตึกแถวด้วย จะไปสิ้นสุดกิจกรรม ณ ที่ใด ซึ่งผลจากการสำรวจพบว่า ขอบเขตพื้นที่ศึกษาตามที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษานั้น ได้รวมพื้นที่ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัย ที่โล่งว่าง และกิจกรรมอื่น ๆ เช่น โรงพยาบาล กิจกรรมทางศาสนา และได้แยกพื้นที่ดังกล่าวออกไปซึ่งรวมทั้งตลาดสาส์รัฐ ซึ่งเปลี่ยนไปเป็นที่เก็บสินค้า

1 เกียรติ จิระกุล และคณะ, อ้างแล้ว



- ที่พักอาศัย
 - พาณิชยกรรม
 - สถานที่ราชการ
 - สถานที่ศึกษา
 - รั้วล้อมสถานที่
- แผนที่ที่ ๕

บ ท บ า ท
ของ
ย่านพาณิชยกรรม
ที่มีต่อชุมชน
กรณีศึกษา
ย่านสะพานควาย

แสดง
การใช้ที่ดิน ปี พ.ศ. ๒๕๓๔

ที่มา
กองผังเมือง กรุงเทพมหานคร
และการสำรวจ
มาตราส่วน 1:5,000

สำหรับแผงลอย นอกจากภายในหลังคาตลาด ยังรวมถึงแผงลอยด้านหน้าตึก
แถวรอบ ๆ ตลาดอีกด้วย

หาบเร่ เป็นกิจกรรมประเภทเดียวที่ตั้งอยู่บนทางเท้าริมถนนพหลโยธิน และ
ถนนสาทรวิภาควิภาคว เป็นบริเวณที่ตำรวจเทศกิจห้ามมิให้มีการประกอบกิจกรรมการค้า
แต่ก็ มีการฝ่าฝืนกันอยู่ตลอดเวลา และมีผู้ประกอบการค้าอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้
เนื่องจากย่านสะพานควายเป็นจุดศูนย์กลางการสัญจร การประกอบการจึง เริ่มตั้งแต่
ห้าโมงจนถึงมืดค่ำ และด้วยเหตุที่สองฟากถนนห้ามจอดรถ หากให้การซื้อขายต้องใช้เวลา
รวดเร็ว ผู้สัญจรจึงซื้อสินค้าจากหาบเร่ริมถนน

ในการศึกษาคั้งนั้น ได้พิจารณาโครงสร้างแต่ละตลาด ในส่วนของตึกแถว
โดยไม่รวมหาบเร่ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเด่นอยู่ในตัว กอปรทั้งมีการต่อ
เนื่องกันในชนิดของสินค้าจึงไม่สามารถจำกัดได้ว่าส่วนใดเป็นของตลาดพระหิณิจ ศรี
ไทย หรือจอมมาลี จึงได้แยกพิจารณากิจกรรมประเภทหาบเร่ เป็นอีกส่วนหนึ่ง

ในการศึกษาคั้งนั้น คณะผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาดูตลาดที่สำคัญ 3 ตลาด คือ
ตลาดพระหิณิจ, ตลาดศรีไทย และตลาดจอมมาลี ซึ่งมีรายละเอียดคั้งนี้

ตลาดพระหิณิจ

ลักษณะทางกายภาพ ประกอบด้วยแผงตลาดสด และชานด้วยตึกแถวทั้ง
สองข้าง สภาพของตลาด คือ ส่วนหน้าจะเป็นร้านอาหาร ตอนกลางเป็นที่ประกอบ
อาหาร และด้านในสุดเป็นสถานที่จอดรถ ประมาณ 70 คัน ของโรงพยาบาลเปาโล
เมมรี่ล

ในส่วนองตลาดพบว่า มีจำนวนร้านประกอบการขายอาหารเพียง 2 ราย
คิดเป็น 100% เนื่องจาก เป็นร้านขายอาหารขนาดใหญ่ ให้บริการคนมากและที่ตั้งใกล้
ป้ายรถเมล์ เป็นเหตุให้ตัวเลขผู้ประกอบการสูงถึง 36 คน ขณะเดียวกันพื้นที่ที่ใช้
ประกอบการมีประมาณ 416 ตารางเมตร เปรียบเทียบกับตึกแถวใช้พื้นที่ประกอบ
กิจกรรม เดียวกันเพียง 168 ตารางเมตร (เนื่องจากด้านหลังตลาดเป็นลานจอด
รถยนต์ จึงไม่ได้นำมาพิจารณา)

เวลาที่ประกอบการของร้านอาหารประมาณ 7.00-21.00 น. ที่มาของ

สินค้าและผู้ประกอบการอยู่ในเขตเดียวกันคือ พญาไท

เนื่องจากในพื้นที่ที่คิดเป็นแผงลอยของตลาดนี้ นำมาใช้ประกอบกิจกรรมการค้า อื่นนอกจากร้านอาหาร และนอกนั้นเป็นที่จอดรถ ดังนั้นการจำหน่ายเครื่องอุปโภค และ การบริการจึงไปรวมอยู่ในตึกแถว คิดเป็น 25.5% การใช้ตัวแปรอื่น ๆ ในส่วน แผงลอยจะหมายถึง เป็นที่จอดรถ แต่ถ้าเป็นของตึกแถว หมายถึงส่วนขนาน ตลาดทั้งสองด้านนี้ เป็นที่อยู่อาศัยส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่ง เป็นของโรงพยาบาลเปาโล วิทยาลัยเป็นห้องทดลอง ห้องตรวจโรคต่าง ๆ เป็นต้น คิดเป็น 68.6%

ตลาดศรีไทย

ลักษณะทางกายภาพ ประกอบด้วยตัวตลาดอยู่ด้านใน และล้อมรอบด้วย ตึกแถว โดยที่ลักษณะการใช้พื้นที่หักจากตึกแถวด้านหน้าจะเป็นการใช้บริการตัด เย็บ เสื้อผ้าและเสริมสวย ถัดเข้ามาเป็นร้านสินค้าชำและขายอาหาร ส่วนสุดท้ายจะเป็นกิจกรรมประเภทขายเนื้อสด ส่วนผัก ผลไม้ สัตว์น้ำจืด สัตว์น้ำเค็ม จะตั้งเป็น แผงเรียงรายรอบ ๆ ตลาด

ลักษณะการขายสินค้า

การขายสินค้าในตลาดศรีไทย แบ่งเป็น 2 ลักษณะดังนี้

- 1.การขายสินค้าทั้งวัน ในพื้นที่ด้านหลังของตลาด
- 2.ในช่วงเช้าจะขายสินค้าด้านใน จำหน่ายให้แก่ลูกค้าประจำ ในตอนบ่าย นำมาขายบริเวณปากทาง เข้าตลาด เพื่อบริการแก่ลูกค้าจรทั่วไป

โครงสร้างของตลาดศรีไทย ในส่วนที่เกี่ยวกับแผงลอย ซึ่งมีทั้งหมด 299 แผง จำนวนผู้ประกอบการ 451 คน ลักษณะของแผงลอยคือ ให้บริการด้านเนื้อสัตว์ ทั้งสัตว์บก สัตว์น้ำ-สัตว์น้ำเค็ม สัตว์น้ำจืดและอาหารเบรคินอื่น ๆ คิดเป็นเบอร์เซนต์ สูงสุด 32.81 ส่วนใหญ่ประกอบกิจกรรมด้านหลังของตลาด ใช้พื้นที่ประกอบการ ประมาณ 392 ตาราง เมตร คิดเป็น 32.78% รองลงมาคือ การบริการด้าน เครื่องอุปโภคและการบริการ ซึ่งมีร้านค้าตั้งอยู่ส่วนคอนหน้าได้แก่ ร้านขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป รับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้า ร้านเสริมสวย คิดเป็น 25.41% ใช้พื้นที่ประกอบการทั้งหมด 304 ตาราง เมตร ส่วนผักสด ผลไม้ และดอกไม้ คิดเป็น 19.4% มี

จำนวน 58 ร้าน

ที่มาของสินค้าประเภทของสดพวกเนื้อสัตว์ จะมาจากยานนาวาและปากน้ำ ส่วนผักสด ผลไม้ มาจากปากคลองตลาด เวลาที่ใช้ประกอบการค้าเป็นพวกแผงเนื้อหมู เริ่มตีคตลาดตั้งแต่ 03.00-15.00 น. ซึ่งจะให้บริการแก่ลูกค้าประจำ ได้แก่ ร้านอาหารต่าง ๆ ส่วนการให้บริการของสินค้าประเภทอื่น ๆ กล่าวโดยรวม ๆ ว่า ตั้งแต่ 06.00-19.00 น. ที่มาของผู้ประกอบการอยู่ในเขตพญาไท เช่น สะพานควาย, ห้วยขวาง, สุทธิสาร ซึ่งให้ความสะดวกแก่การเดินทางมา

ทางค่านักแถวทั้งหมด 66 ร้าน พบว่าร้อยละ 45.45 ให้บริการด้านเครื่องอุปโภคและบริการ ซึ่งเป็นกิจกรรมให้บริการสูงที่สุดพื้นที่บริการจำนวน 2,004 ตาราง เมตร คิดเป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุด 57.92% ระยะเวลาที่ให้บริการระหว่าง 08.00-21.00 น. ที่มาของผู้ประกอบการจะอยู่ในเขตพญาไท โดยอาศัยชั้นบนเป็นที่พักอาศัย ชั้นล่างประกอบกิจกรรมการค้า อันเป็นลักษณะธรรมชาติโดยทั่วไปของคิกแถว

ตลาดจอมมณี

ลักษณะทางกายภาพ มีการขายสินค้าบริเวณปากทางเข้าตลาด ตัวแผงลอยอยู่ในตลาดเป็นซีเมนต์ที่ก่อสูงขึ้น มีคิกแถวขนาด ตลาดนี้ประกอบกิจกรรมขนาดเล็กในด้านผัก ผลไม้ ดอกไม้ เครื่องปรุง สินค้าชำ อาหาร เครื่องอุปโภค-บริการ และอื่น ๆ

แผงลอยมีจำนวนทั้งหมด 12 แผง พบว่าให้บริการด้านเครื่องอุปโภค-บริการสูงสุดเป็นร้อยละ 58.3 ซึ่งมีทั้งหมด 7 ร้านด้วยกันประกอบด้วยจำนวนผู้ประกอบการ 14 คน คิดเป็น 73.68% ของผู้ประกอบการทั้งหมด ใช้พื้นที่คิดเป็น 28 ตาราง เมตรจะเห็นได้ว่า มีการใช้พื้นที่ขนาดเล็กมาก จากการสำรวจพบว่า ตลาดจอมมณีเปลี่ยนแปลงเกือบมาเป็นตลาดการค้า แต่เป็นแผงที่เก็บสินค้า เช่น ช่าง ล้าง เป็นต้น ส่วนนี้อยู่ด้านหน้าและตรงกลาง ส่วนสุดท้ายเป็นโรงลิเก ซึ่งความชอบของตลาดนี้เนื่องมาจากเป็นตลาดเล็ก ไม่มีสินค้าและบริการที่ห่อเหียง คนจึงหันไปใช้บริการจากตลาดใกล้เคียงแทน

เวลาที่ประกอบการระหว่าง 06.00-17.00 น. ที่มาของสินค้าจากพวกผักผลไม้ มาจากปากคลองตลาด ผู้ประกอบการมีถิ่นฐานในเขตพญาไท

ทางด้านตึกแถว ซึ่งเรียงรายประกบสองข้างตลาด นำมาใช้ประกอบกิจกรรมอันใด ส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัย คิดเป็น 34.4% ถ้าเป็นตึกแถวที่ตั้งอยู่ติดถนนใหญ่ จะใช้เป็นกิจกรรมประเภทจำหน่ายเครื่องอุปโภคและบริการ คิดเป็นร้อยละสูงสุดคือ 54.4 จำนวนผู้ประกอบการทั้งหมดของกิจกรรมประเภทนี้มี 93 คน ใช้พื้นที่เพื่อบริการ 2,800 ตารางเมตร เวลาที่จำหน่ายสินค้าระหว่าง 08.00-21.00 น. ผู้ประกอบการจะอาศัยในร้าน ซึ่งเป็นลักษณะของตึกแถวโดยทั่วไป ที่ใช้ประโยชน์เพื่อการค้าและบริการ ส่วนชั้นบนเป็นที่เก็บสินค้าและอยู่อาศัย

หาบเร่

จากการสำรวจพบว่า กิจกรรมประเภทหาบเร่ เป็นแนวต่อเนื่องไปตามทางเดินเท้าอย่างสม่ำเสมอจะแยกได้ว่า ส่วนใดเป็นของตลาดใด จึงได้นำมาพิจารณา รวม ๆ กันได้ดังนี้ จำนวนหาบเร่ทั้งหมดมี 245 ราย ชนิดของสินค้าที่จำหน่ายมีถึง 124 ราย หรือ 50.61% คือ ผัก ผลไม้ ดอกไม้ รองลงมาคือ เครื่องอุปโภคและบริการ มีจำนวน 58 ราย (23.67%) และหาบเร่ที่ขายอาหารหวานและเครื่องดื่มมี 33 ราย (13.47%)

จำนวนผู้ประกอบการทั้งหมด 269 คน มีจำนวน 135 คนที่ประกอบกิจกรรมด้านผัก ผลไม้ ดอกไม้ คิดเป็น 50.14% รองลงมาคือ เครื่องอุปโภคและบริการมีจำนวนผู้ประกอบการ 64 คน มีอัตราส่วนร้อยละ 23.79 และอาหารหวาน เครื่องดื่ม เป็นร้อยละ 14.50 จำนวนผู้ประกอบการ 39 คน

กิจการที่ใช้พื้นที่มากที่สุดคือ ผัก ผลไม้ ดอกไม้ ใช้พื้นที่ทั้งหมด 169 ตารางเมตร จากพื้นที่ทั้งหมด 345 ตารางเมตร เป็น 47.61% รองลงมาคือ เครื่องอุปโภคและบริการ ใช้พื้นที่ 102 ตารางเมตร (28.73%) และอาหารหวาน เครื่องดื่ม ใช้พื้นที่ทั้งหมด 48.5 ตารางเมตร (13.66%)

ที่มาของสินค้า จากพวกผัก ผลไม้ ดอกไม้ จะมาจากปากคลองตลาด มหา นาค เขตพระนคร เครื่องอุปโภค-บริการ มาจากเขตบางเขน พญาไท บ่อมปราบ และอาหารอื่น ๆ มาจาก เขตมีนบุรี ทั่วขวาง

ที่มาของผู้ประกอบการ ผู้ที่ประกอบการส่วนใหญ่มาจากต่างจังหวัด และได้มากรุงเทพฯ โดยการประกอบกิจการค้าในตลาดย่านสะพานควาย และมาเข้าบ้านในบริเวณใกล้เคียง ๗ ตลาด คือ เขตพญาไท, ห้วยขวาง, บางเขน มีเพียงไม่กี่รายที่มาจากเขตไกล ๆ เช่น มีนบุรี, บางกอกน้อย

สรุปโครงสร้างตลาดย่านสะพานควาย

การพิจารณาโครงสร้างตลาดย่านสะพานควายแบ่งพิจารณาตามกิจกรรม คือ แผงลอย ตึกแถว และหาบเร่ รวมทั้ง 3 ตลาดเข้าด้วยกัน จัดแยกเป็นหมวดหมู่ตามประเภทสินค้าคือ หมวดอาหารแห้ง, หมวดอาหารเนื้อสัตว์และอาหารบริภัณฑ์อื่น ๆ หมวดผัก ผลไม้ ดอกไม้, หมวดเครื่องปรุงรสสินค้า, หมวดอาหารคาว/หวาน/เครื่องดื่ม, หมวดเครื่องอุปโภคและบริการ และหมวดอื่น ๆ ซึ่งน่าจะจัดเข้าในหมวดอื่น ๆ ได้ เช่น ที่อยู่อาศัย, วัสดุก่อสร้าง, ห้องว่าง เป็นต้น

การวิเคราะห์กิจกรรมประเภทแผงลอยทั้ง 3 ตลาด มีจำนวนแผงทั้งสิ้น 314 แผง หมวดเนื้อสัตว์และอาหารบริภัณฑ์อื่น ๆ มีจำนวนมากที่สุดคือ 98 แผง คิดเป็น 31.2% หมวดที่น้อยที่สุดคือหมวดอื่น ๆ คิดเป็น 1 หน่วย ได้แก่ ที่จอดรถ รองจากหมวดเนื้อสัตว์ ได้แก่ หมวดอุปโภค-บริการ จำนวน 83 แผง คิดเป็น 26.4% แต่ในด้านผู้ประกอบการพบว่า หมวดอุปโภค-บริการ มีจำนวนผู้ประกอบการมากที่สุด 165 คน คิดเป็น 32.6% รองลงมาได้แก่ หมวดเนื้อสัตว์ และอาหารบริภัณฑ์อื่น ๆ จำนวน 140 คน คิดเป็น 25.7% หมวดที่น้อยที่สุด ได้แก่ หมวดแห้ง มีจำนวน 9 ราย คิดเป็น 1.8% เท่านั้น ส่วนการใช้พื้นที่เพื่อประกอบกิจการพบว่าหมวดอื่น ๆ กลับใช้พื้นที่มากที่สุดคือ 188 ตารางเมตร คิดเป็น 41.7% ซึ่งอธิบายได้ว่า เนื่องจากหมวดนี้ใช้พื้นที่เพื่อเป็นที่จอดรถภายในตลาดพระหินจึงเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ตัวเลขสูงชันกว่าหมวดอื่น ๆ หมวดที่ใช้พื้นที่รองลงมาได้แก่ หมวดอาหารคาว/หวาน/เครื่องดื่ม เป็นลักษณะธรรมชาติที่ร้านอาหารต้องมีบริเวณเพื่อตั้งโต๊ะให้ลูกค้ารับประทาน หมวดสุดท้ายที่ใช้พื้นที่น้อยที่สุดคือ หมวดแห้ง คิดเป็น 0.8% เนื่องจากมีผู้ประกอบการจำนวนเพียง 7 รายเท่านั้น จึงทำให้การใช้พื้นที่ต่ำลงไปด้วย เวลาที่ใช้ประกอบการถ้าเป็นหมวดเนื้อสัตว์เริ่มคิดตลาดตั้งแต่ 03.00-15.00 น. ซึ่งการเริ่มเวลาช่วงนี้เพื่อให้บริการลูกค้าประจำพวกร้านอาหาร ส่วนหมวดอื่น ๆ จะไล่เสีย

กันตั้งแต่ 07.00-20.00 น. ที่มาของสินค้าหมวดเนื้อสัตว์เช่น สัตว์น้ำ, สัตว์ปีก จะมาจากขานนาวา ปากน้ำ มหาชัย ส่วนผักสดส่วนใหญ่มาจากปากคลองตลาด ที่มาของผู้ประกอบการอยู่ในเขตพญาไท ห้วยขวาง และสุทธิสาร ทั้งนี้ผู้ประกอบการจะคำนึงถึงความสะดวกระยะทางใกล้ ในการประกอบการค้า ซึ่งเป็นการประหยัดในการจ่ายค่าเดินทางด้วย

กิจกรรมประเภทคิกแถว จากการสำรวจและศึกษาพบว่า จำนวนคิกแถวรวมทั้งสิ้นของ 3 ตลาดมี 207 คูหา จำนวน 103 คูหาประกอบกิจกรรมประเภทการค้าเครื่องอุปโภค-บริการ คิดเป็นเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 49.8 ลำดับสุดท้ายที่มีจำนวนเพียง 1 ราย คือการประกอบกิจกรรมประเภทเนื้อสัตว์ คิดเป็น 0.5% ในส่วนที่เกี่ยวกับจำนวนผู้ประกอบการจำนวนสูงสุด 229 คน(69.4%) เป็นของหมวดเครื่องอุปโภค-บริการ จำนวนน้อยที่สุดอยู่ในหมวดเนื้อสัตว์ เป็นจำนวน 3 ราย (0.9%) การใช้พื้นที่เพื่อการประกอบกิจกรรมนั้น จะมีจำนวนสูงที่สุดในหมวดเครื่องอุปโภค-บริการ คือ 3,012 ตารางเมตร (45.1%) รองลงมาได้แก่ หมวดอื่น ๆ คิดเป็น 1,960 ตารางเมตร (29.4%) ซึ่งในหมวดนี้คิกแถวจะใช้เป็นที่อยู่อาศัย หรือเก็บสินค้า ระยะเวลาที่ใช้ประกอบการส่วนใหญ่เริ่มตั้งแต่ 07.00-23.00 น. ในหมวดเนื้อสัตว์ก็เช่นเดียวกัน ที่มาของผู้ประกอบการส่วนใหญ่อยู่ในเขตพญาไทโดยมีเหตุผลเช่นเดียวกับผู้ประกอบการแผงลอย”

4.2 การประกอบกิจกรรมการค้าในบริเวณข้างสะพานควายในปัจจุบัน

ในการศึกษาคั้งนี้ได้แบ่งการประกอบกิจกรรมการค้า ออก เป็นประเภทใหญ่ ๆ 3 ประเภทคือ

1. การประกอบการค้าประเภทห้องแถว, อาคารพาณิชย์
2. การประกอบการค้าประเภทตลาดสด
3. การประกอบการค้าประเภทแผงลอยริมถนน

1. การประกอบการค้าประเภทห้องแถว, อาคารพาณิชย์ จะกระจายตัวอยู่ริมถนนพหลโยธิน, ถนนประดิพัทธ์, ถนนสาทรวิภาศ และคอนคันของถนนสุทธิสารวินิจฉัย โดยประกอบการค้าประเภทต่าง ๆ เช่น ร้านขายเสื้อผ้า, ร้านขายของชำ เป็นต้น ซึ่ง

ในด้านภาพของห้องแถว, อาคารพาณิชย์ ทั้งหมดเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก มีจำนวนชั้นตั้งแต่ 2-6 ชั้น และมีอายุประมาณ 5-20 ปี (ดูรูปที่ ประกอบ)

ลักษณะการประกอบการค้า

ลักษณะการประกอบการค้าประเภทห้องแถว, อาคารพาณิชย์ ในย่าน ตลาดสะพานควาย ที่มีลักษณะโดดเด่นอย่างเห็นได้ชัด สามารถแบ่งเป็นย่านได้ดังนี้

1. ย่านร้านค้าเสื้อผ้าบุรุษ-สุภาพสตรี
2. ย่านโรงเรียนสอนตัดเสื้อผ้าสตรี
3. ย่านร้านขายอะไหล่รถยนต์-รถจักรยานยนต์
4. ย่านร้านขายทอง

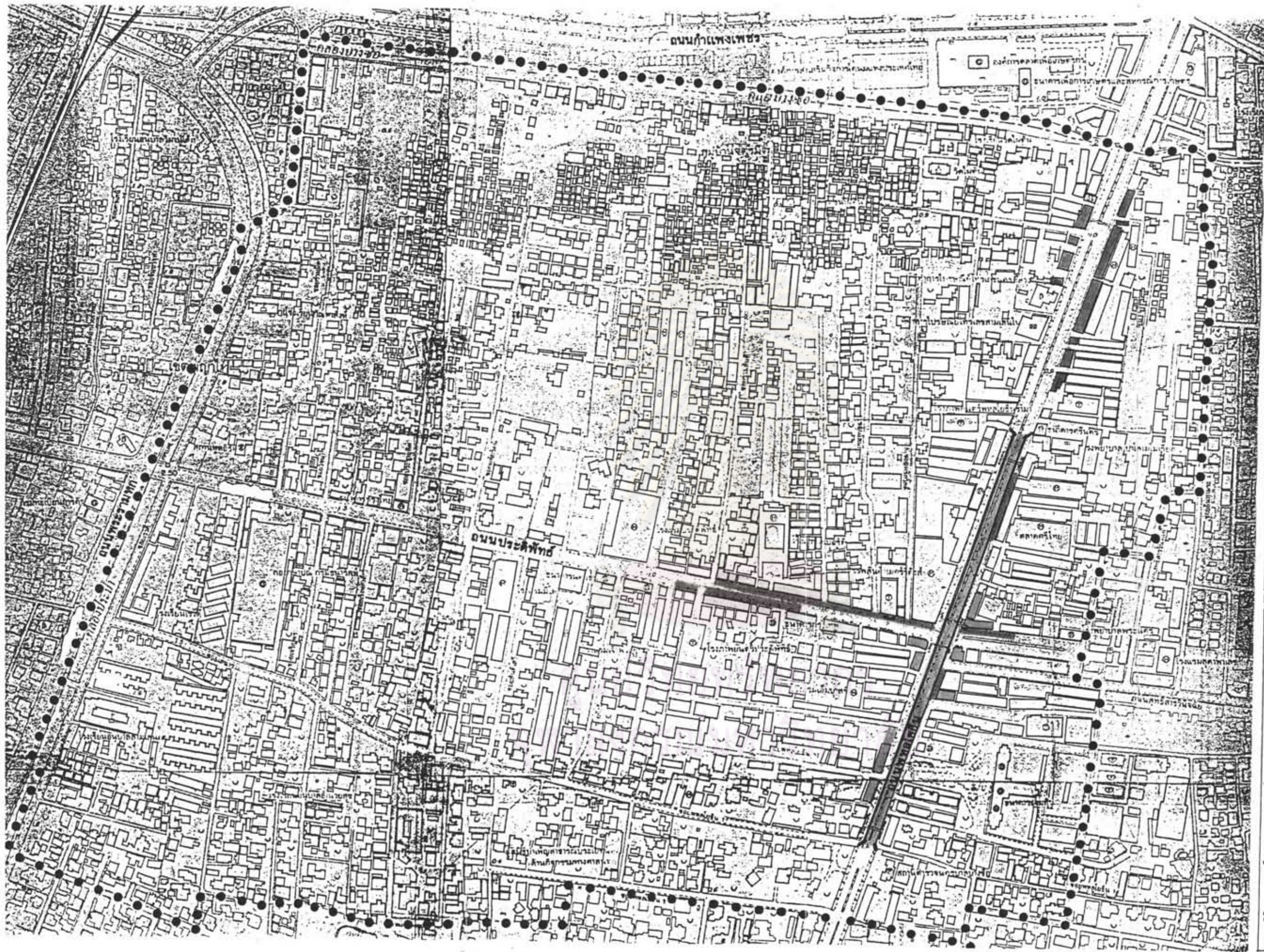
นอกจากย่านการค้าดังกล่าวแล้ว ยังประกอบด้วยศูนย์การค้า และห้างสรรพสินค้าที่สำคัญ คือ ศรีสุภราชอาเซต ซึ่งตั้งอยู่หัวมุมถนนพหลโยธินตัดกับถนนประดิพัทธ์ มุ่งตรงข้ามตลาดศรีไทย และห้างสรรพสินค้าเมอริคิงส์ สาขาสะพานควาย ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณอาคารเดียวกันกับศรีสุภราชอาเซต

จากการแบ่งเป็นย่านดังกล่าว สามารถอธิบายโดยละเอียดได้ดังนี้

1. ย่านร้านค้าเสื้อผ้าบุรุษ-สุภาพสตรี ตั้งอยู่บนถนนประดิพัทธ์ทั้ง 2 ฝั่ง โดยฝั่งซอยเลขคู่เริ่มตั้งแต่ร้านเซเว่น-อีเลฟเว่นถึงบริเวณทางเข้าโรงภาพยนตร์ประดิพัทธ์ เอ็มเคเออร์ ประกอบด้วยร้านค้าเสื้อผ้าบุรุษ-สุภาพสตรี จำนวน 8 ร้าน และสำหรับถนนประดิพัทธ์ ฝั่งซอยเลขคี่ เริ่มตั้งแต่ ร้านตัดเสื้อไชโย ถึงบริเวณปากซอยประดิพัทธ์ ประกอบด้วยร้านค้าเสื้อผ้าบุรุษ-สุภาพสตรี จำนวน 7 ร้าน

2. ย่านโรงเรียนสอนตัดเสื้อผ้าสตรี ตั้งอยู่บนถนนพหลโยธิน ฝั่งตรงข้ามธนาคารออมสิน โดยเริ่มตั้งแต่ปากซอยพหลโยธิน 11 (เสนาร่วม) จนถึงบริเวณโรงแรมแคปปิตอล ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนสอนตัดเสื้อผ้าทั้งหมด 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสอนตัดเสื้อนิรันดร์รัตน์-ธรรมรัตน์, งามวิไล, กิตติยา, ยางใจ, เพชรพหลิน, วีวี, ระพีภรณ์


3. ย่านร้านขายอะไหล่รถยนต์-รถจักรยานยนต์ ตั้งอยู่บนถนนพหลโยธิน ฝั่งโรงพยาบาลเปาโลเมมริเรียล ตั้งแต่ปากซอยทางเข้าโรงภาพยนตร์มิ่งคลรามมา จนถึงที่จอดรถขององค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) บริเวณใกล้คลองบางซื่อ ประกอบ





-  ย่านร้านค้า
-  ย่านตัดเสื้อผ้าบุรุษ
สุภาพสตรี
-  ย่านร้านขายของโหลรถยนต์
รถจักรยานยนต์
-  ย่านโรงเรียนสอนตัดเสื้อผ้าสตรี
-  แผงลอยริมถนน

แผ่นที่ ๒

บ ท บ า ท
 ของ
 ย่านพาณิชย์กรม
 ที่มีต่อชุมชน
 กรณศึกษา
 ย่านสะพานควาย

แสดง 
 ย่าน ร้านค้าและบริเวณที่ตั้ง
 แผงลอยริมถนน

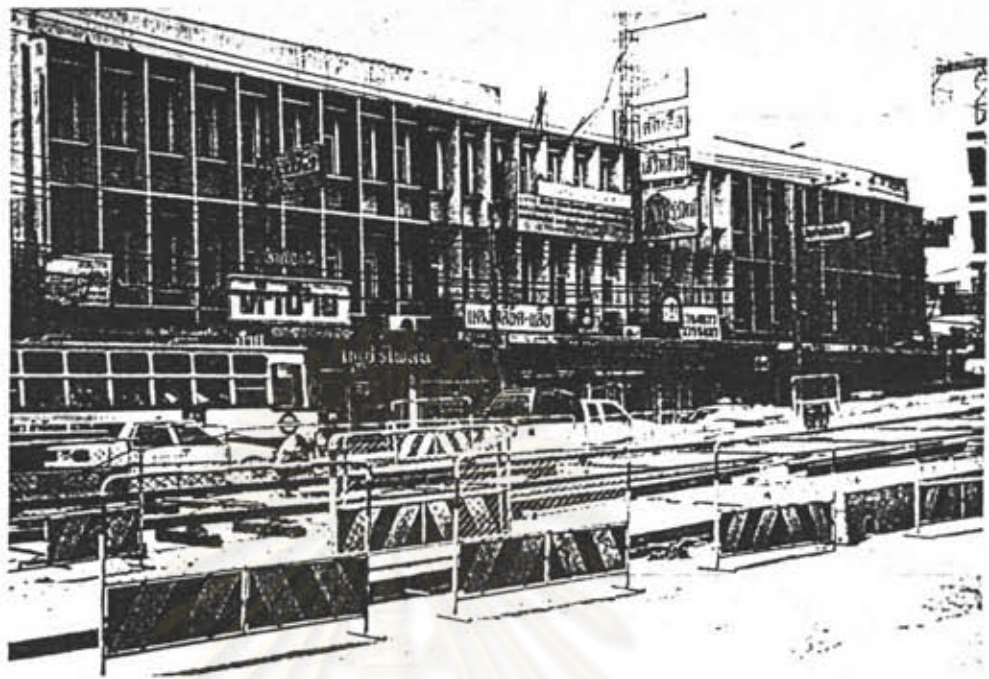
ที่มา 

การสำรวจ
 มาตรฐาน
 1:5,000 



รูปที่ 1-2 แสดงย่านร้านขายอะไหล่รถยนต์ - รถจักรยานยนต์





รูปที่ 3-4 แสดงย่านโรงเรียนสอนตัดเสื้อสตรีบนถนนพหลโยธิน ฝั่งตรงข้ามธนาคารออมสิน





รูปที่ ๕-๖ แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บนถนนพหลโยธิน
ฝั่งตลาดศรีไทย



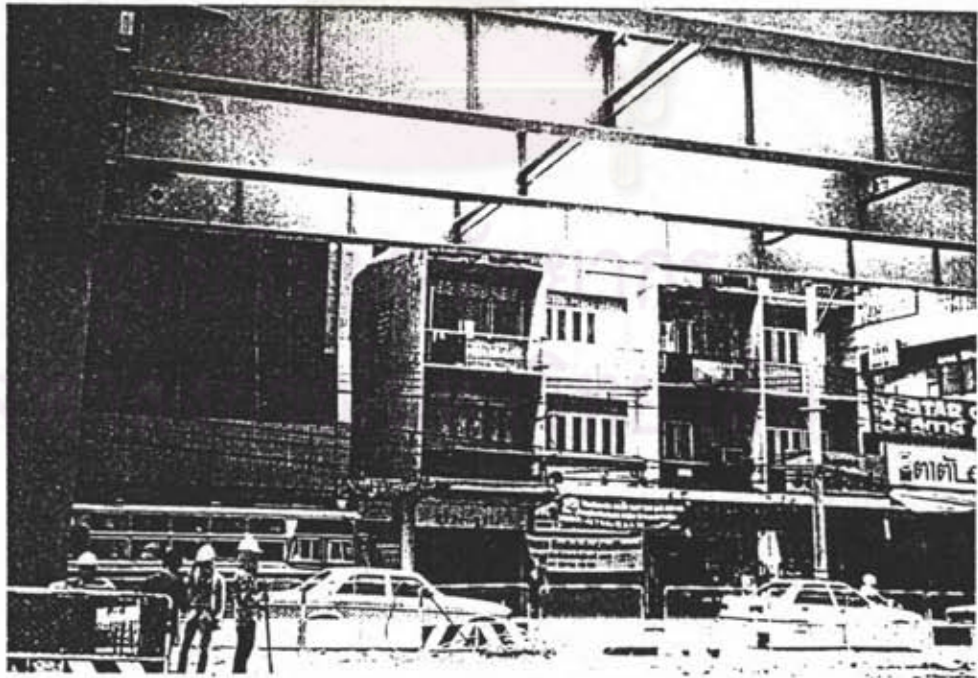


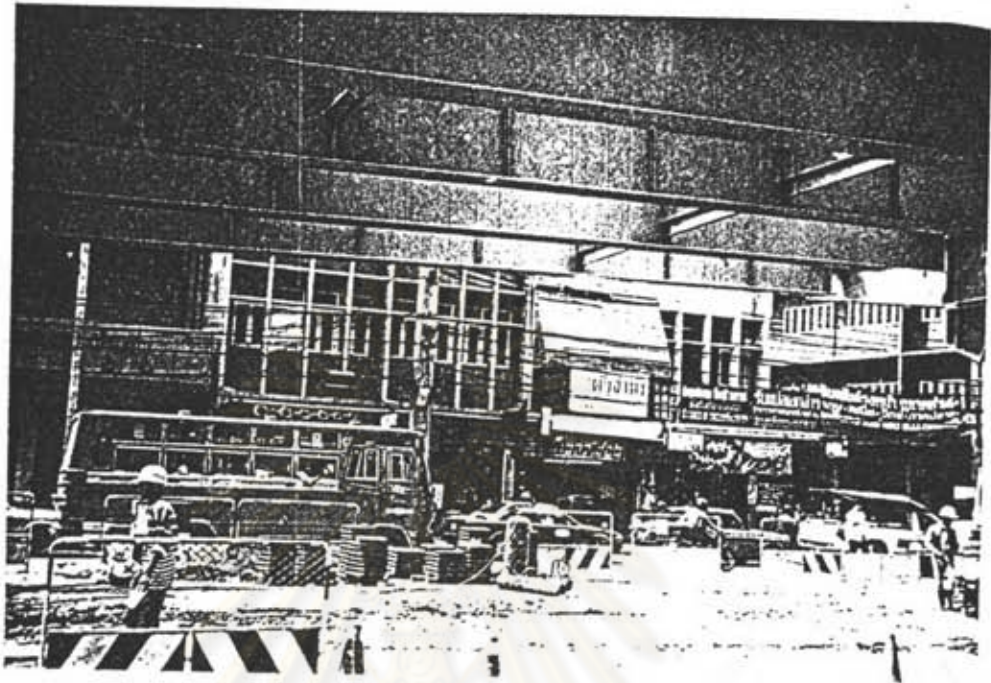
รูปที่ 7-8 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บนถนนพหลโยธิน
ฝั่งห้างสรรพสินค้าเมอริคิงส์



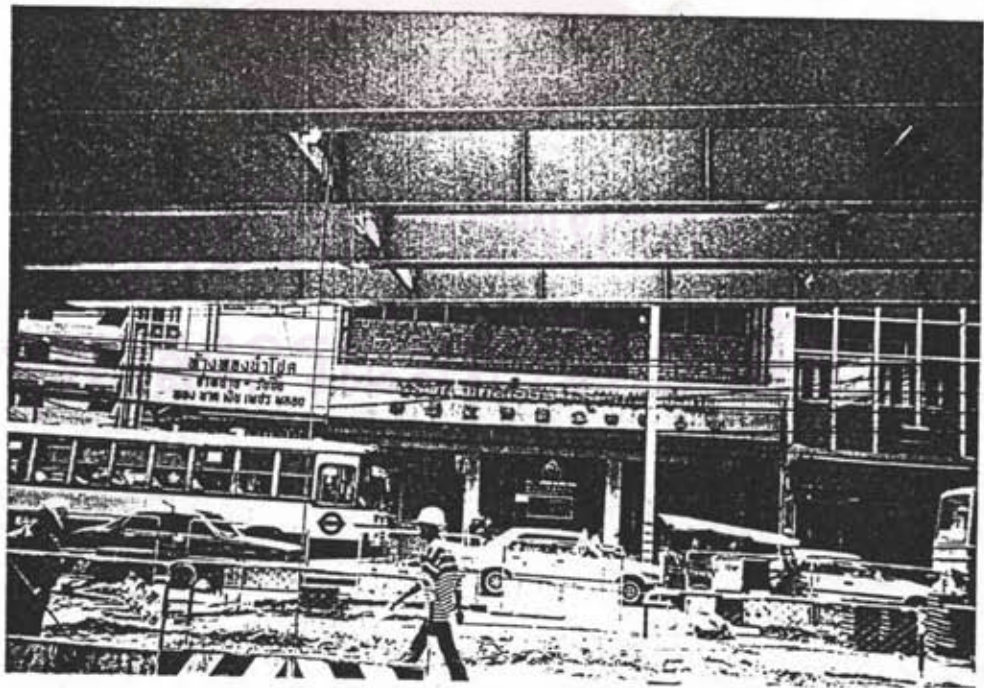


รูปที่ ๑-๑๐ แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บนถนนพหลโยธิน
ฝั่งตรงข้ามธนาคารอมสิน





รูปที่ 11-12 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บนถนนพหลโยธิน
ฝั่งตรงข้ามธนาคารออมสิน





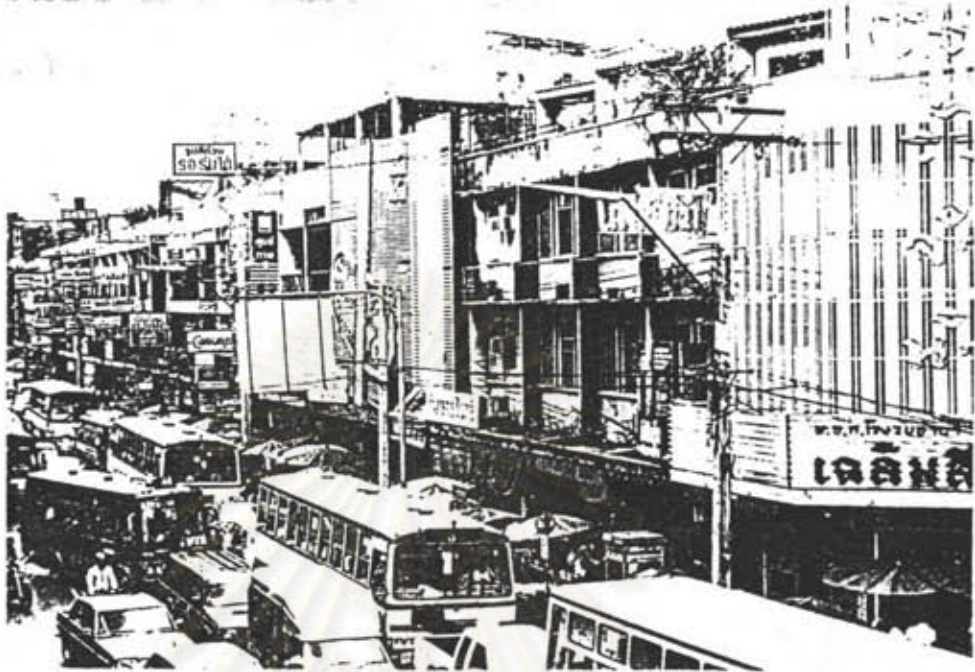
รูปที่ 13-14 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บนถนนประดิพัทธ์





รูปที่ 15-16 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บนถนนประดิพัทธ์





รูปที่ 17-18 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บนถนนประดิพัทธ์
ฝั่งโรงภาพยนตร์เฉลิมสิน





รูปที่ 19-20 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บนถนนประดิพัทธ์
ฝั่งโรงภาพยนตร์เฉลิมลิ้น





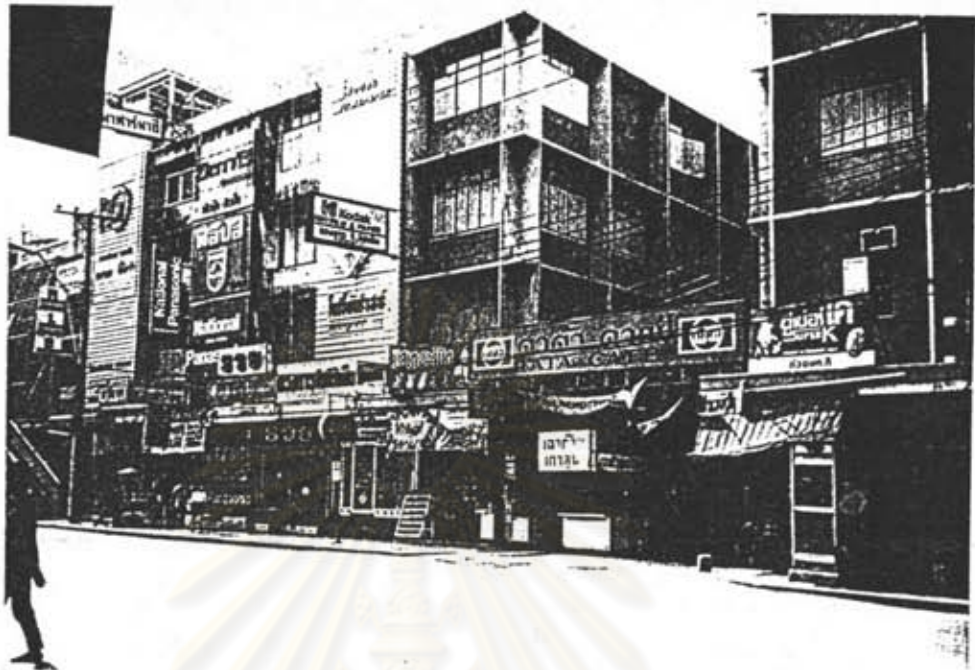
รูปที่ 21-22 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บนถนนประดิพัทธ์
ฝั่งโรงภาพยนตร์เฉลิมสิน





รูปที่ 23-24 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บนถนนประดิพัทธ์
ฝั่งรองภาพยนตร์ประดิพัทธ์เขียเตอร์





รูปที่ 25-26 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บนถนนประดิพัทธ์
ฝั่งโรงภาพยนตร์ประดิพัทธ์เขียเตอร์





รูปที่ 27-28 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บนถนนประดิพัทธ์
ฝั่งโรงพยาบาลนครประดิพัทธ์ เชียงเตอร





รูปที่ 29-30 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บนถนนสาลิรัฐวิภาค
ฝั่งตรงข้ามตลาดสาลิรัฐวิภาค





รูปที่ 3432 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บนถนนสาทรวิภาวดี





รูปที่ 33-34 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บริเวณโรงภาพยนตร์ นวยอร์ค





รูปที่ 35-36 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บริเวณโรงภาพยนตร์
นิวยอร์ก





รูปที่ 37-38 แสดงขนาดอาคารอมสินสำนักงานใหญ่





รูปที่ 39-40 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บริเวณโรงภาพยนตร์
พหลโยธินรามมา





รูปที่ 41-42 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ บริเวณโรงพยาบาล
พหลโยธินราม



ด้วยร้านประเภทนี้จำนวน 10 ร้าน และตั้งอยู่บนถนนพหลโยธิน ฟังห้างสรรพสินค้า เมอร์รี่คิงส์ บริเวณตั้งแต่ใกล้บ้านบางจาก จนถึงปากซอยวัดไผ่ตัน ประกอบด้วยร้านประเภทนี้ จำนวน 7 ร้าน

4. ย่านร้านขายทอง ตั้งอยู่บริเวณถนนพหลโยธิน ฟังตลาดศรีไทย ต่อกับ ถนนสาทรวิภาค, ถนนสาทรวิภาค ฟังตรงข้ามตลาดสาทรวิภาค ต่อกับถนนพหลโยธิน ฟังธนาคารออมสิน และถนนพหลโยธิน ฟังตรงข้ามธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ ติดกับถนนประติพัทธ์ โดยมีร้านขายทองรวมทั้งสิ้น 13 ร้าน

นอกจากนี้ การประกอบการค้าประเภททองแถว, อาคารพาณิชย์ ตามแยกทั้งสิ้นของสี่แยกสะพานควาย ประกอบด้วยทองแถว, อาคารพาณิชย์หลายประเภทปะปนกันไปไม่เห็นเด่นชัด เหมือนกับย่านการค้าที่กล่าวข้างต้น โดยประกอบด้วยร้านขายแว่นตา-นาฬิกา ร้านขายรองเท้า, ร้านถ่ายรูป, ร้านขายอาหาร, ร้านขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป ฯลฯ

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการค้าประเภททองแถว, อาคารพาณิชย์ ในย่านตลาดสะพานควาย ตลอดจนแยกทั้งสิ้น เฉพาะทองแถว, อาคารพาณิชย์ ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนพหลโยธิน ทั้ง 2 ฟัง, ถนนสาทรวิภาค ทั้ง 2 ฟัง และถนนประติพัทธ์ ทั้ง 2 ฟัง โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการค้าจำนวน 52 ราย แบ่งเป็นร้านค้าประเภทต่าง ๆ พบว่าแหล่งที่มาของสินค้า สำหรับร้านขายเสื้อผ้าสำเร็จรูปจะมาจากย่านประตูน้ำ และตลาดบีบี, ร้านขายนิตยสาร-หนังสือพิมพ์ จะมีสายส่งมาส่งสินค้าร้านขายยา จะมาจากบริษัทหรือโรงงานผลิตยา โดยมีเซลล์แมนมาติดต่อและนำสินค้ามาส่งร้านขายของชำ สินค้าเบ็ดเตล็ด จะมาจากร้านขายส่ง หรือติดต่อกับบริษัทหรือโรงงานผลิตโดยผ่านทาง เซลล์แมน, ร้านขายอาหาร วัตถุดิบ ที่นำมาประกอบอาหารจะมาจากตลาดศรีไทย, สำหรับร้านขายสินค้าอื่น ๆ ส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ข้อมูลในเรื่องแหล่งที่มาของสินค้า

-การขนส่งสินค้า สินค้าต่าง ๆ ซึ่งมาจากแหล่งที่มาดังกล่าวข้างต้น จะถูกขนส่งมาโดยรถบรรทุก, รถบัส (รถกระแจะ) และรถจักรยานยนต์ โดยส่วนใหญ่รถขนส่งสินค้าเหล่านั้นจะจอดขนส่งสินค้าบริเวณริมถนนหน้าร้านค้าแต่ละประเภท บ้างก็นำรถไปจอดในซอยซึ่งอยู่ใกล้ ๆ กับร้านค้าที่นำสินค้าไปส่ง

-การเช่า/เช่าอาคาร ผู้ประกอบการค้าส่วนใหญ่จะเช่า/เช่าอาคารจากเอกชน แต่ผู้ประกอบการค้าดังกล่าวไม่ได้ระบุชื่อเจ้าของอาคาร สำหรับค่าเช่า/เช่า

อาคารมีตั้งแต่ 200-12,000 บาท ต่อเดือน

-การใช้อาคารเป็นที่พักอาศัย ลักษณะโดยทั่วไปของห้องแถว, อาคารพาณิชย์ จะใช้ห้องแถว, อาคารพาณิชย์เป็นทั้งที่ประกอบการค้าและที่พักอาศัยอยู่ในอาคารเดียวกัน วิชาใช้ชั้นล่างเป็นที่ประกอบการค้า และใช้ชั้นที่เหลือเป็นที่พักอาศัยและเก็บสินค้า การประกอบการค้าประเภทห้องแถว, อาคารพาณิชย์ ในย่านตลาดสะพานควายก็เช่นเดียวกัน ทั้งหมด จะใช้ชั้นล่างเป็นที่ประกอบการค้า และใช้ชั้นที่เหลือเป็นที่พักอาศัยและเก็บสินค้า

-สาเหตุในการประกอบการค้าในย่านตลาดสะพานควาย ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เพราะมีผู้คนอาศัยอยู่หนาแน่น, ตั้งอยู่ในกลางเมือง, อยู่ใกล้ทางคมนาคม, บางรายบอกว่าประกอบการค้าตั้งแต่ในช่วงแรกที่มีการสร้างอาคารพาณิชย์, ท้ามาตั้งแต่บรรพบุรุษ

-ประเภทของลูกค้า ส่วนใหญ่ตอบว่ามีทั้งลูกค้าจรและลูกค้าประจำ ซึ่งมาจากที่ต่าง ๆ กันทั้งในและนอกพื้นที่ศึกษา โดยנםสามารถระบุให้ชัดเจนได้ว่ามาจากที่ใด

-ระยะเวลาในการประกอบการค้า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เข้า/แข่งต่อจากผู้อื่น อีกทอดหนึ่ง โดยเริ่มประกอบการค้า ณ ที่แห่งนี้ เป็นเวลาประมาณ 10-15 ปี สำหรับผู้ประกอบการค้าซึ่งเริ่มประกอบการค้าพร้อมกับการสร้างอาคารพาณิชย์ต่าง ๆ (ประกอบการค้าเป็นเวลานานกว่า 20 ปี) ยังคงมีหลงเหลืออยู่บ้าง แต่มีจำนวนน้อยซึ่งประกอบการค้าตั้งแต่รุ่นพ่อจนถึงรุ่นลูกในปัจจุบัน

-เวลาเปิด-ปิด การดำเนินการในแต่ละวัน ส่วนใหญ่ผู้ประกอบการค้าประเภทนี้จะเปิดดำเนินการทุกวัน โดยเริ่มเปิดดำเนินการตั้งแต่เวลาประมาณ 07.30-21.00 น.เศษ

-การรวมกลุ่มระหว่างผู้ประกอบการค้าในย่านตลาดสะพานควาย ปรากฏว่า มีการรวมกลุ่มกัน ในระหว่างผู้ประกอบการค้า ซึ่งตั้งร้านค้าอยู่ในแถวเดียวกัน แต่มีการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการค้าประเภทเดียวกัน ซึ่งเป็นกลุ่ม/ชมรม ขนาดใหญ่ ซึ่งรวมกลุ่มกับผู้ประกอบการค้าประเภทเดียวกันในย่านต่าง ๆ ทั่วกรุงเทพฯ และทั่วประเทศ เช่น ร้านขายยา จะรวมกลุ่มกับร้านขายยาในย่านอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือสมาชิกในด้านกฎหมายเพื่อต่อรองกับบริษัทผลิตและจำหน่ายยา, ร้านถ่ายรูป รวมกลุ่มกับร้านถ่ายรูปในย่านอื่น ๆ เพื่อกำหนดราคามาตรฐาน, ร้านขายนาฬิกา รวมกลุ่มกับร้านขายนาฬิกาในย่านอื่น ๆ เพื่อส่งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการค้า, ร้านขายเครื่องเขียน รวมกลุ่มกับร้านขายเครื่องเขียนในย่านอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระหว่างสมาชิก

ของชมรม

2. การประกอบการค้าประเภทตลาดสด

ในด้านตลาดสดนั้น ตลาดสะพานควายจัดว่าเป็นตลาดสดที่ใหญ่ที่สุดในเขต พญาไท เนื่องจากมีประเภทและปริมาณสินค้าให้เลือก เป็นจำนวนมากกว่าตลาดสดสนามเป้า (ตั้งอยู่ใกล้ซอยพหลโยธิน 1) ซึ่งเป็นตลาดอันดับ 2 ของเขตพญาไท จากการศึกษาของ เกียรติ จิวะกุล และคณะในปี พ.ศ.2524 ที่กล่าวมาแล้ว พบว่า กลุ่มตลาดย่าน สะพานควายประกอบด้วยตลาดสด 4 ตลาดคือ ตลาดพระหินิจ, ตลาดศรีไทย, ตลาดจอมมาลี และตลาดสาสิริรัฐ โดยมีตลาดศรีไทยเป็นตลาดใหญ่ที่สุด แต่ในปัจจุบัน (พ.ศ.2534) ปรากฏว่าคงเหลือตลาดศรีไทย เพียงตลาดเดียวเท่านั้น ที่คงสภาพเป็น ตลาดอยู่ดั้งเดิม โดยที่ตลาดพระหินิจได้เปลี่ยนแปลง เป็นพื้นที่จอดรถของโรงพยาบาลเปา ภิรมย์เมธียลเกือบทั้งหมด เหลือร้านอาหารเพียง 3 ร้านเท่านั้นที่ยังคงประกอบ การค้าอยู่ และมีแผงขายหนังสือพิมพ์-นิตยสาร จำนวน 1 แผงตั้งอยู่ด้านทางเข้าตลาด บริเวณใกล้กับป้ายรถประจำทาง ; สำหรับตลาดสาสิริรัฐ ในปัจจุบันได้มีการรื้อถอน อย่างสิ้นเชิง, สำหรับตลาดจอมมาลีก็เช่นกัน มีลักษณะเป็นตลาดร้างที่มีการประกอบ การค้าใด ๆ ทั้งสิ้น พื้นที่ของตลาดเดิมได้ใช้เป็นที่วางของและที่จอดรถยนต์และรถจักรยานยนต์ของห้องแถว, อาคารพาณิชย์ที่อยู่โดยรอบและห้องแถว , อาคารพาณิชย์บาง ห้อง เป็นห้องที่ให้มีผู้อยู่อาศัย, บางห้อง เป็นโรงงานเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปขนาดย่อม

สำหรับในการศึกษาคั้งนี้ จะทำการศึกษาเฉพาะตลาดศรีไทย ซึ่งคงสภาพ เป็นตลาดเพียงแห่งเดียวเท่านั้น

โครงสร้างตลาดศรีไทย

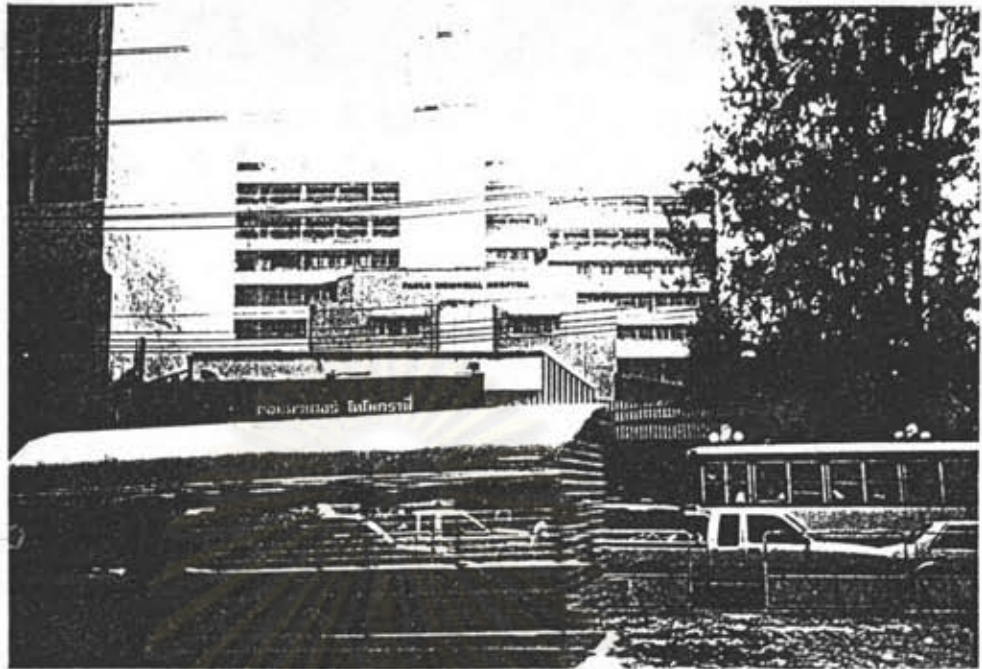
ลักษณะทางกายภาพ

ตลาดศรีไทยประกอบด้วยตัวตลาดอยู่ด้านใน และล้อมรอบด้วยตึกแถว 3 ด้าน โดยลักษณะการใช้พื้นที่ถัดจากตึกแถวด้านหน้าจะเป็นการให้บริการตัด เย็บเสื้อผ้า ถัดเข้ามาเป็นแผงขายสินค้าชำ ; ตอนกลางเป็นแผงขายอาหารสำเร็จรูป-ประกอบอาหาร แผงขายอาหารสด จากพวกเต้าหู้, ลูกชิ้น, เลือดหมู, ถั่วงอก ; ด้านท้ายของตลาดเป็น แผงขายเนื้อสัตว์จากพวก เนื้อวัว, เนื้อหมู, เนื้อไก่ สำหรับแผงขายผักสด-ผลไม้ จะอยู่

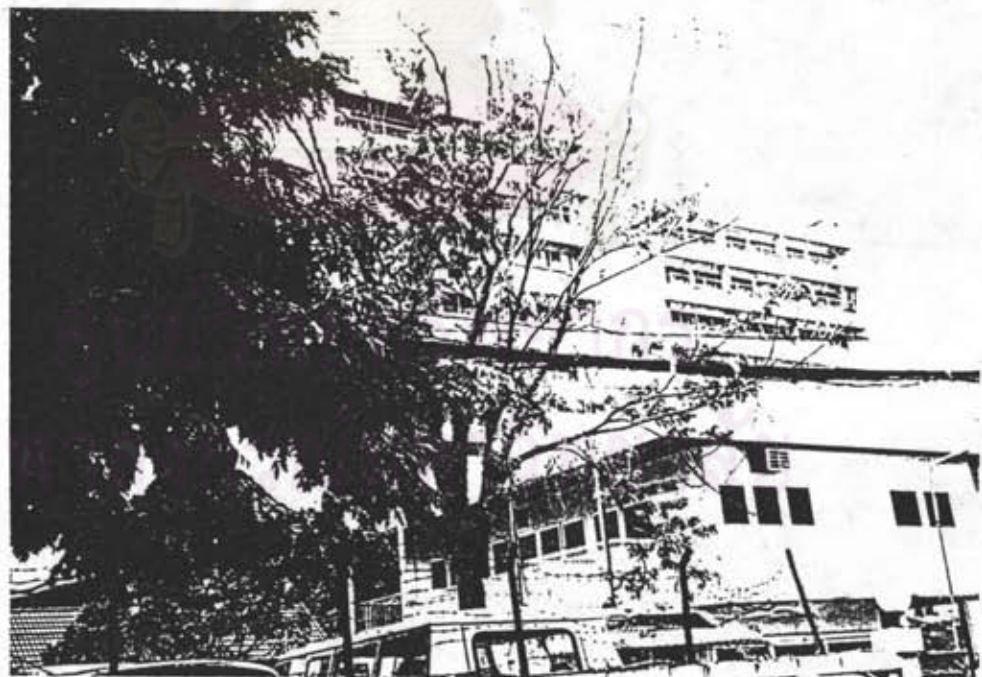


รูปที่ 43-44 แสดงตลาดพระพินิจได้เปลี่ยนเป็นที่จอดรถของโรงพยาบาลเปาโลเมโทรเรียล





รูปที่ 45-46 แสดงโรงพยาบาลเปาโลเมโมเรียล





รูปที่ 47-48 แสดงโรงพยาบาลเปาโลเมโมเรียล และบริเวณที่จอดรถของโรงพยาบาล



ริมทางเดินด้านขวา (เมื่อหันหน้าเข้าหาดลาค) ทั้ง 2 ผัง และแผงขายสัตว์น้ำ ทั้งสัตว์น้ำจืดและสัตว์น้ำเค็ม จากพวกกุ้ง, หอย, ปู, ปลา จะอยู่ตามริมทางเดินด้านขวา (เมื่อหันหน้าเข้าหาดลาค) ทั้ง 2 ผัง โดยติดอยู่กับแผงขายผักสด-ผลไม้ และอยู่ตามทางเดินด้านท้ายของตลาด (ดูแผนผังที่ 1 ประกอบ)

ตลาดศรีไทย เป็นตลาดของเอกชน เปิดดำเนินการเป็นเวลาประมาณ 25 ปี แบ่งออกเป็นทั้งหมด 300 แผง (ปัจจุบันมีผู้ประกอบการค้าไม่ครบทุกแผง โดยมีแผงว่างอยู่บ้าง และใช้เป็นที่วางของของแผงข้างเคียง จากพวก เชิง, ลัง ซึ่งใช้บรรจุสินค้า) ในด้านการประกอบการค้านั้น ผู้ประกอบการค้าใช้วิธีเช่าแผงจากเจ้าของตลาด ในอัตราแผงละ 10,000-20,000 บาท (ขึ้นอยู่กับทำเลที่ตั้งของแผง กล่าวคือ ถ้าอยู่ด้านนอกราคาจะแพง, ถ้าอยู่ด้านในราคาจะถูก -ผู้วิจัย) โดยต่ออายุสัญญาทุก ๆ 3 ปี การนับแผงนั้นจะแบ่งเป็นบล็อก ๆ ละ 4 แผง (ใช้เสา 1 ต้นแบ่งเป็นจำนวน 4 แผง) และเจ้าของตลาดจะเก็บค่าทำความสะอาดตลาดในอัตราแผงละ 15 บาทต่อวัน โดยเจ้าของตลาดได้จัดตั้งสำนักงานซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณตลาดนั่นเอง โดยมีลูกจ้างของเจ้าของตลาดเป็นผู้เก็บค่าทำความสะอาดทุกวัน

จากการสำรวจของผู้วิจัย พบว่าการประกอบการค้าในตลาดศรีไทยในปัจจุบัน (พ.ศ.2534) สามารถแบ่งประเภทของกิจกรรมการค้าได้เป็น 7 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. แผงขายเนื้อสัตว์จากพวกเนื้อวัว, เนื้อหมู, เนื้อไก่
2. แผงขายสัตว์น้ำ ทั้งสัตว์น้ำจืดและสัตว์น้ำเค็ม
3. แผงขายอาหารสด จากพวกเต้าหู้, ลูกชิ้น, เลือดหมู
4. แผงขายผักสด-ผลไม้
5. แผงขายของชำ
6. แผงขายอาหารสำเร็จรูป
7. ร้านตัดเสื้อผ้าสำเร็จรูป

ซึ่งสามารถอธิบายการประกอบการค้าโดยละเอียดได้ดังนี้

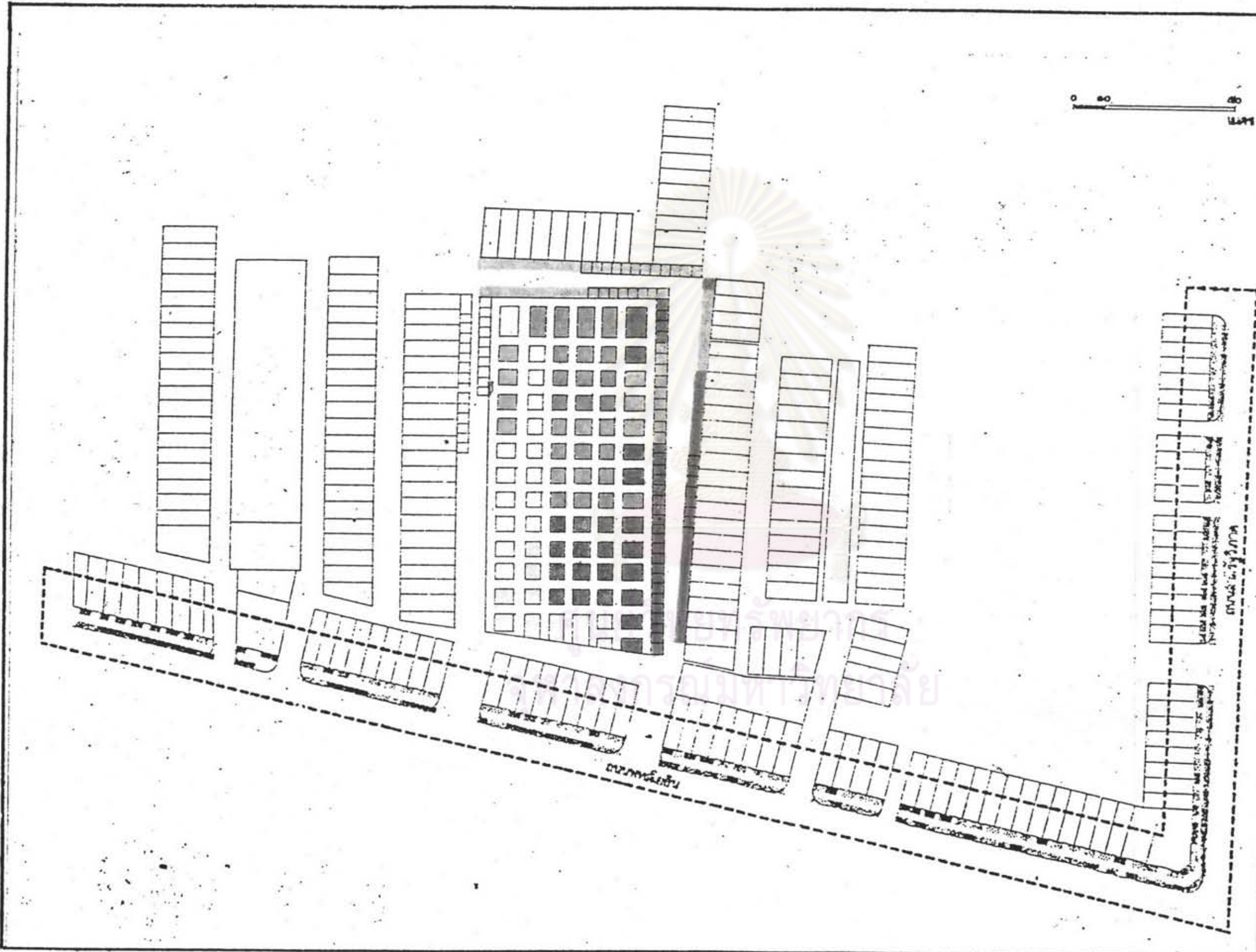
1. แผงขายเนื้อสัตว์ จากพวกเนื้อวัว, เนื้อหมู, เนื้อไก่ โดยแผงขายเนื้อสัตว์ดังกล่าวจะอยู่ด้านหลังของตลาด (ดูแผนผังที่ 1 ประกอบ) ประกอบด้วยแผงทั้งหมด 32 แผง แบ่งเป็นแผงขายเนื้อวัวจำนวน 16 แผง คิดเป็นร้อยละ 50 ของแผงขาย

เนื้อสัตว์ทั้งหมด, แผลงชายเนื้อหมูจำนวน 12 แผลง คิดเป็นร้อยละ 37 ของแผลงชายเนื้อสัตว์ทั้งหมด และแผลงชายเนื้อไก่จำนวน 4 แผลง คิดเป็นร้อยละ 13 ของแผลงชายเนื้อสัตว์ทั้งหมด

1.1 แผลงชายเนื้อวัว จากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย พบว่าแหล่งที่มาของสินค้าคือ โรงงานฆ่าสัตว์ แต่ผู้ขายไม่ได้ระบุสถานที่ว่ามาจากที่ใด และใช้รถบรรทุก 6 ล้อเป็นยานพาหนะในการขนส่งสินค้า โดยรถบรรทุกจะจอดที่ด้านหลังของตลาด ซึ่งรถบรรทุกสินค้านั้นมาส่งสินค้าเวลาประมาณ 02.00 น. เศษ และเริ่มเปิดดำเนินการตั้งแต่ช่วง เวลาที่รถมาส่งสินค้าและนำสินค้าขึ้นจัดวางบนแผง โดยจะสิ้นสุดการดำเนินการค้าในแต่ละวันประมาณ 16.00 น. ซึ่งลูกค้าส่วนใหญ่เป็นลูกค้าประจำจากร้านอาหาร, ภัตตาคารซึ่งซื้อสินค้าในคราวละปริมาณมาก เพื่อไปประกอบอาหาร สำหรับลูกค้าจรจะมีบ้างจำนวนประปรายตลอดเวลาที่ดำเนินการค้า สำหรับสินค้าที่รถบรรทุกมาส่งนั้น เป็นสินค้าชิ้นใหญ่ ซึ่งเจ้าของร้านและลูกจ้างจะช่วยกันขนสินค้าขึ้นบนแผง และขนทะเลออกเป็นส่วน ๆ เช่น เนื้อสันใน, เนื้อสันนอก, เนื้อสะโพก เป็นต้น

1.2 แผลงชายเนื้อหมู จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ของผู้วิจัย พบว่าแหล่งที่มาของสินค้าคือ โรงงานฆ่าสัตว์ โดยที่ผู้ขายไม่ได้ระบุว่ามาจากที่ใด และใช้รถบรรทุก 6 ล้อเป็นยานพาหนะในการขนส่งสินค้า โดยรถบรรทุกจะจอดที่ด้านหลังของตลาด ซึ่งรถบรรทุกสินค้านั้นมาส่งสินค้าเวลาประมาณ 02.00 น. เศษ ซึ่งนับเป็นเวลาเริ่มเปิดขายในแต่ละวัน และจะขายจนกระทั่งเวลาประมาณ 15.00 น. เศษ หรือจนกว่าสินค้าจะหมด ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นลูกค้าประจำประเภทร้านอาหาร, ภัตตาคารซึ่งซื้อสินค้าในคราวละปริมาณมาก เพื่อไปประกอบอาหาร สำหรับลูกค้าจรจะมีบ้างประปรายตลอดเวลาที่ดำเนินการค้า สินค้าที่รถบรรทุกมาส่งนั้น จะมาส่งแก่ผู้ประกอบการค้าหลายรายรวมกัน ผู้ประกอบการค้าแต่ละรายจะไปรับของที่รถ แล้วทำการขนทะเลเพื่อนำออกจากหน้าค้อไป

1.3 แผลงชายเนื้อไก่ จากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย พบว่าแหล่งที่มาของสินค้าคือ โรงงานฆ่าสัตว์ โดยที่ผู้ขายไม่ได้ระบุว่ามาจากที่ใด และใช้รถบรรทุก 4 เป็นยานพาหนะในการขนส่งสินค้า โดยรถบรรทุกจะจอดที่ด้านหลังของตลาด ซึ่งรถบรรทุกดังกล่าวจะมาส่งสินค้าเวลาประมาณ 02.00 น. เศษ ซึ่งนับเป็นเวลาเริ่มเปิดขายในแต่ละวัน และขายจนกระทั่งเวลาประมาณ 12.00 น. เศษ (จาก



- แผงขายเนื้อสัตว์
 - แผงขายสัตว์เลี้ยงน้ำ
 - แผงขายอาหารสัตว์
 - แผงขายผัก-ผลไม้
 - แผงขายของชำ
 - แผงขายอาหารสำเร็จรูป
 - ร้านตัดเสื้อผ้าสำเร็จรูป
- แผนที่ที่ 4

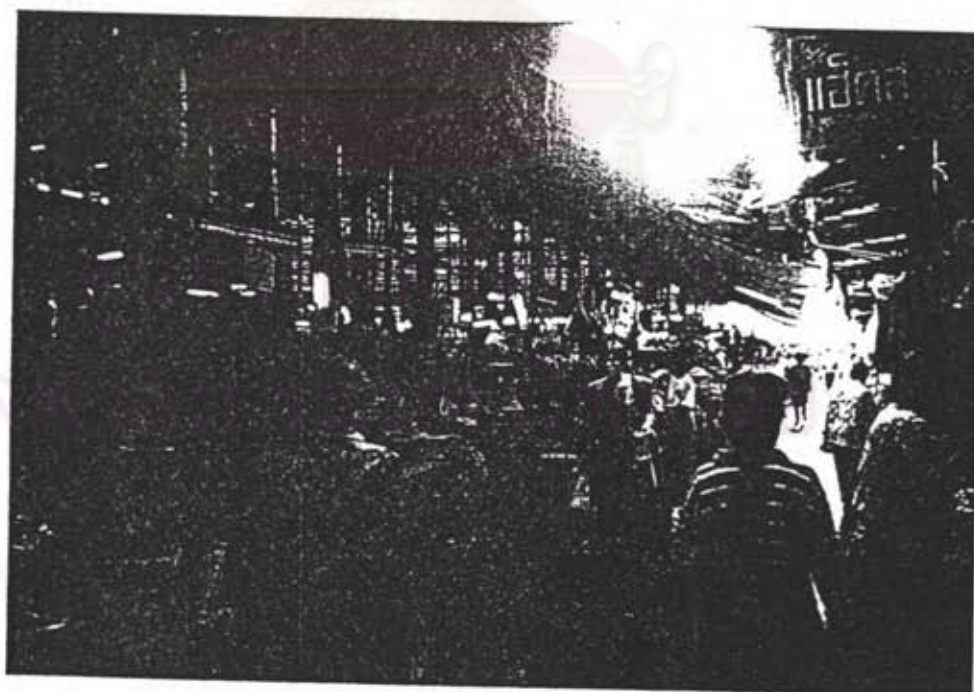
บ ท บ ก ท
 ของ
 ย่านพาณิชย์กรรม
 ที่มีต่อชุมชน
 กรณีศึกษา
 ย่านสะพานควาย

แสดง _____
 ที่ตั้งแผงขายสินค้าในตลาดศรีไทย
 พ.ศ. 2534

ที่มา _____
 การสำรวจ
 มาตรฐาน 1:5,000



รูปที่ 44-50 แสดงการประกอบการค้าประเภทตลาดสดในตลาดศรีไทย



การสังเกตการณ์ของผู้วิจัยพบว่า มีผู้ประกอบการค้า 1 ราย ซึ่งตั้งแผงค้าขายอยู่บริเวณทางเข้าตลาดด้านขวามือ ในช่วงเวลาดังแต่ประมาณ 02.00 น.เศษ-12.00 น.เศษ จะเป็นแผงขายเนื้อไก่ และตั้งแต่ช่วงเวลาประมาณ 12.00 น.เศษ-16.00 น.เศษจะเป็นแผงขายปลา ในแผงเดียวกัน แสดงให้เห็นถึงการใช้ประโยชน์ร่วมกันในแผงประกอบการค้าแผงเดียวกัน) ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นลูกค้าประจำจากร้านขายอาหาร, ภัตตาคาร ซึ่งซื้อสินค้าคราวละปริมาณมาก เพื่อนำไปประกอบอาหาร สำหรับลูกค้าจรจะมีประปรายตลอดเวลาที่ดำเนินการค้า เมื่อรถบรรทุกสินค้ามาส่ง เจ้าของและลูกจ้างจะนำสินค้าขึ้นแผง แล้วทำการชั่งตวงเป็นส่วน ๆ เช่น คอไก่, อกไก่, ขาไก่, สันในไก่ เป็นต้น โดยชั่งตวงในบริเวณแผงที่ประกอบการค้านั้นเอง

สรุปแผงขายเนื้อสัตว์จากเนื้อวัว, เนื้อหมู, เนื้อไก่ พบว่าสินค้าดังกล่าวมีแหล่งที่มาคือ โรงงานฆ่าสัตว์แต่ละประเภท ใช้รถบรรทุก 6 ล้อ เป็นยานพาหนะในการขนส่งสินค้า โดยรถบรรทุกเหล่านั้นจะจอดที่ด้านหลังของตลาด ซึ่งมาส่งสินค้าเวลาประมาณ 02.00 น.เศษ ซึ่งเป็นเวลาเริ่มเปิดดำเนินการของแผงขายเนื้อสัตว์ และสิ้นสุดการประกอบการค้าในแต่ละวันในเวลาประมาณ 18.00 น.เศษ โดยที่ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นลูกค้าประจำ จากร้านขายอาหาร, ภัตตาคาร เมื่อรถบรรทุกนำสินค้ามาส่ง เจ้าของร้านและลูกจ้างจะนำสินค้าขึ้นแผง แล้วทำการชั่งตวงเป็นส่วน ๆ ในบริเวณแผงของแต่ละคน สำหรับสาเหตุของการมาค้าขายในตลาดสะพานควาย ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าอยู่ใจกลางเมือง, สะดวกในด้านการคมนาคม, อยู่ใกล้ที่พักรถจักรยานในการประกอบการค้า ส่วนใหญ่ประกอบการค้าเป็นเวลามากกว่า 15 ปี และส่วนใหญ่เปิดดำเนินการทุกวัน ในด้านที่พักรถจักรยานของผู้ประกอบการค้า ส่วนใหญ่จะอยู่ใกล้ ๆ ตลาด

2. แผงขายสัตว์น้ำ ทั้งสัตว์น้ำจืดและสัตว์น้ำเค็ม แผงขายสัตว์น้ำจะอยู่บริเวณด้านหน้าของแผงขายเนื้อสัตว์, บริเวณ 2 ฟังทางเดินด้านขวาของทางเข้าตลาด และบริเวณ 2 ฟังทางเดินด้านหลังตลาด (คูแผนผังที่ 1 ประกอบ) ประกอบด้วยแผงทั้งหมด 40 แผง แบ่งเป็นแผงขายสัตว์น้ำเค็ม 22 แผง คิดเป็นร้อยละ 55 ของแผงขายสัตว์น้ำทั้งหมด และแผงขายสัตว์น้ำจืด 18 แผง คิดเป็นร้อยละ 45 ของแผงขายสัตว์น้ำทั้งหมด

2.1 แผงขายสัตว์น้ำเค็ม จากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ของผู้



รูปที่ ๕๑-๕๒ แสดงการประกอบการค้าประเภทตลาดสดในตลาดศรีไทย

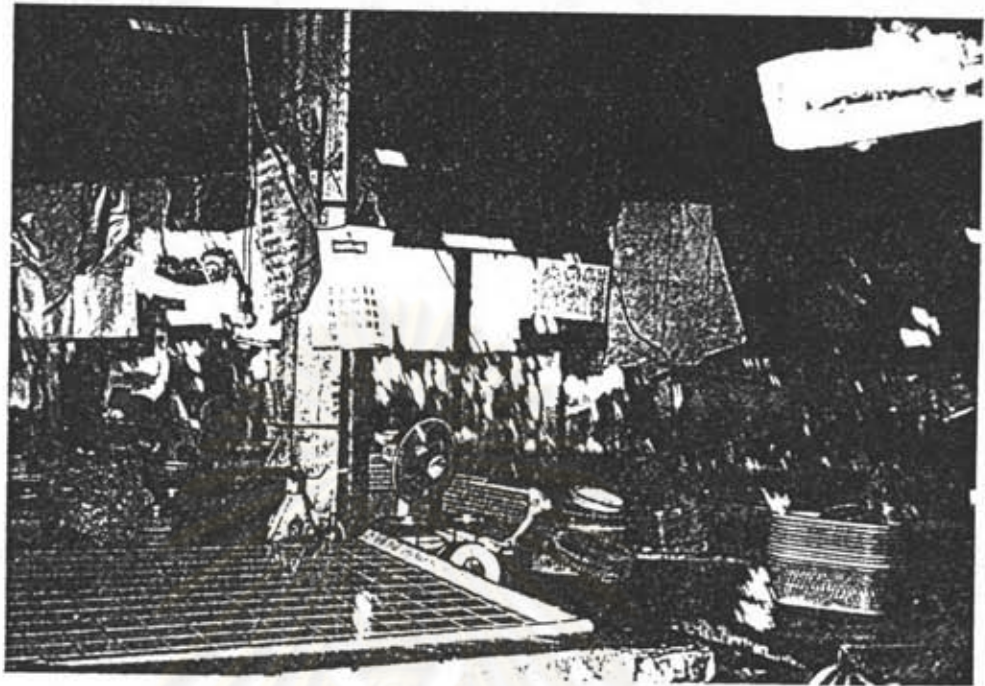


วิจัยพบว่า แหล่งที่มาของสินค้ามาจากองค์การสะพานปลา ยานนาวา ซึ่งขนส่งมา โดยรถบรรทุก 6 ล้อ โดยรถบรรทุกนั้นจะจอดบริเวณใกล้ ๆ แผง (กล่าวคือ บริเวณ ทางเดินในตลาด -ผู้วิจัย) เวลาประมาณ 03.00-14.00 น.เศษ โดยจะมาส่งรวม ๆ กันหลายเจ้าในครั้งเดียว เมื่อรถมาส่งสินค้า ผู้ประกอบการค้าแต่ละรายและเด็กรถ จะช่วยกันขนสินค้าไปไว้ยังแผงของตน แล้วทำการจัดแผงของตน ส่วนผู้ประกอบการค้าที่ยัง นมมาในเวลาที่ยังรถมาส่งสินค้า เด็กรถจะวางสินค้าไว้บริเวณหน้าแผง เพื่อให้ผู้ประกอบการ ค้ามาจัดการเอง สำหรับสินค้าดังกล่าวจะบรรจุอยู่ในลังพลาสติกแช่น้ำแข็งตลอดเวลา เพื่อให้สินค้าสดและไม่เน่าเสีย เมื่อผู้ประกอบการค้าแต่ละรายจัดแผงของตนเสร็จแล้ว จะเริ่มดำเนินการค้าตั้งแต่เวลาดังกล่าวจนถึงเวลาประมาณ 18.00 น.เศษ

2.2 แผงขายสัตว์น้ำจืด จากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ของผู้ วิจัย พบว่าแผงขายสัตว์น้ำจืดมีลักษณะเป็นแผงแยกเคาน์เตอร์ โดยขายกระบะบรรจุสินค้า ซึ่งมีที่ ตั้งอยู่บริเวณ 2 แผงทางเดินด้านหลังตลาด (ดูแผนผังที่ 1 ประกอบ) แหล่งที่มาของสินค้า มาจากองค์การสะพานปลา ยานนาวา ซึ่งขนส่งมาโดยรถบรรทุก 6 ล้อ ลักษณะการดำเนินการ เช่นเดียวกับแผงขายสัตว์น้ำเค็มดังกล่าวข้างต้น

3.แผงขายอาหารสด จากทุกเจ้าตู้, เลือดหมู, ถังอก แผงขายอาหาร สดดังกล่าวตั้งอยู่ถัดจากแผงขายเนื้อสัตว์ออกมา คืออยู่บริเวณตอนกลางของตลาด (ดู แผนผังที่ 1 ประกอบ) ประกอบด้วยแผงทั้งหมด จำนวน 8 แผง จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย พบว่าเจ้าตู้, ลูกชิ้น, เลือดหมู มาจากโรงงานผลิต โดยไม่ระบุสถานที่ผลิต ซึ่งขนส่งมาโดยรถบรรทุก 6 ล้อ โดยรถบรรทุกนั้นจะจอดที่ด้าน หลังตลาด เวลาประมาณ 02.00 น.เศษ และรถมาส่งสินค้าทุก ๆ วัน หลังจากรถ มาส่งสินค้าแล้ว ผู้ประกอบการค้าจะให้ลูกจ้างจัดของให้เรียบร้อยพร้อมที่จะขาย สำหรับ ถังอกนั้น จะใช้เครื่องบดเปลือกซึ่งเครื่องนั้นตั้งอยู่ในบริเวณทางเดินใกล้ ๆ แผงนั่นเอง เมื่อลูกจ้างกำลังจัดของ ถือได้ว่าได้เริ่มขายแล้ว (ตั้งแต่เวลา ประมาณ 02.00 น.เศษ) และขายจนกระทั่งถึงเวลาประมาณ 12.00 น.เศษ สำหรับลูกค้าส่วนมากจะเป็นลูกค้า ประจํา จากทุกร้านอาหาร, กัดตาคาร

4.แผงขายผักสด-ผลไม้ แผงขายผักสด-ผลไม้ จะตั้งอยู่บริเวณตั้งแต่ ปากทางเข้าตลาดด้านขวาไปตลอด 2 แผงจนสุดทางเดินในตลาด โดยทางฝั่งซ้ายมือ



รูปที่ ๕๓-๕๔ แสดงการประกอบการค้าประเภทตลาดสดในตลาดศรีไทย



ของทางเข้าตลาดมีลักษณะเป็นแผงลอย และฝั่งขวามือของทางเข้าตลาดมีลักษณะเป็นแผงแบะดิน และแผงลอย (ดูแผนผังที่ 1 ประกอบ) ซึ่งมีแผงทั้งสิ้นจำนวน 20 แผง จาก การสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ของผู้วิจัยพบว่า แหล่งที่มาของผักสด-ผลไม้คือ ตลาดปากคลองตลาด ซึ่งขนส่งมาโดยรถบรรทุก 6 ล้อ โดยที่รถบรรทุกจะจอดที่หลังตลาด เวลาประมาณ 03.00 น. เศษ บางรายจะใบซื้อผักสด-ผลไม้ ที่ตลาดปากคลองตลาดด้วยตนเอง โดยจะใช้รถรับจ้างประเภทสามล้อเครื่อง, แท็กซี่ โดยรถรับจ้างจะมาจอดที่ด้านหลังตลาดเช่นเดียวกัน ในการจัดแผนนั้น จะทำการคัดผักที่เสียหายไม่สวยทิ้ง หลังจากจัดแผนเสร็จแล้ว จะเป็นเวลาเริ่มเปิดดำเนินการในเวลาประมาณ 03.00 น. เศษ จนกระทั่งเวลาประมาณ 18.30 น. หรือจนกว่าของจะหมด โดยปกติจะเปิดดำเนินการทุกวัน และนำสินค้าเข้าร้านทุกวัน เนื่องจากเป็นอาหารสด สำหรับลูกค้าส่วนมากเป็นลูกค้าประจำ จากพวกร้านอาหาร, กัดคาการ ส่วนลูกค้าจรจะมีบ้างประปราย

5. แผงขายของชำ แผงขายของชำจะตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของตลาด โดยอยู่ถัดจากร้านตัดเสื้อผ้าเข้าไป และอยู่ติดกับแผงขายอาหารสดจากพวกเต้าหู้, ลูกชิ้น, เลือดหมู และแผงขายสัปดาห์น้ำเค็ม (ดูแผนผังที่ 1 ประกอบ) ซึ่งสินค้าที่ขายได้แก่ สินค้าประเภทอุปโภคบริโภค เช่น สบู่, ผงซักฟอก, น้ำมันพืช, พริกแห้ง, น้ำพริก, ถั่วลิสงแห้ง เป็นต้น สำหรับสินค้าประเภทอุปโภคบริโภค เช่น สบู่, ผงซักฟอก, น้ำมันพืช เป็นต้น จะมีขี้นิวมาส่งถึงร้าน ส่วนสินค้าอื่น ๆ เช่น พริกแห้ง, ถั่วลิสงแห้ง เป็นต้น จะซื้อที่ตลาดทำเทียน และจะนำสินค้าเข้าร้านทุก 2 สัปดาห์ โดยจะใช้รถรับจ้างประเภทสามล้อเครื่อง, แท็กซี่ เป็นยานพาหนะในการขนส่งสินค้า และรถรับจ้างนั้น จะจอดที่หลังตลาด แล้วขนสินค้าขึ้นจัดบนแผง สำหรับแผงขายของชำจากพวกหน่อไม้คอง, น้ำพริกนั้น ผู้ประกอบการค้าจะผลิตเอง ณ ที่พักอาศัย แล้วนำมาขายที่ตลาด โดยจะใช้รถรับจ้างประเภทสามล้อเครื่อง, แท็กซี่ เป็นยานพาหนะในการขนส่งสินค้า และรถรับจ้างนั้นจะจอดที่หลังตลาดเช่นกัน จะเริ่มเปิดดำเนินการในเวลาประมาณ 05.00 น. เศษ จนกระทั่งเวลาประมาณ 17.00 น. เศษ จึงปิดดำเนินการในแต่ละวัน สำหรับลูกค้าส่วนมากเป็นลูกค้าประจำ และลูกค้าจรจะมีบ้างประปราย

6. แผงขายอาหารสำเร็จรูป แผงขายอาหารสำเร็จรูปจะตั้งอยู่บริเวณตอนท้ายของตลาดฝั่งซ้าย ติดกับแผงขายของชำ, แผงขายอาหารสด และแผงขายเนื้อสัตว์ (ดู

แผนผังที่ 1 ประกอบ) มีร้านทั้งสิ้นจำนวน 8 ร้าน ขายอาหารประเภทอาหารตามสั่ง, ก๋วยเตี๋ยว และข้าวราดแกง โดยที่ที่มาของสินค้าหรือวัตถุดิบมาจากในตลาดนั้นเอง และเริ่มเปิดดำเนินการเวลาประมาณ 08.00 น.เศษ ถึง 17.00 น.เศษ จึงปิดดำเนินการในแต่ละวัน สำหรับลูกค้าส่วนมากเป็นลูกค้าจร ซึ่งมาซื้อสินค้าในตลาดนั้นเอง

7. ร้านตัดเสื้อผ้าสำเร็จรูป ร้านตัดเสื้อผ้าสำเร็จรูป จะตั้งอยู่บริเวณถัดจากตึกแถวด้านหน้า (ดูแผนผังที่ 1 ประกอบ) มีร้านทั้งสิ้นจำนวน 20 ร้าน อยู่เป็นบล็อก ๗ โดยรับตัดเสื้อผ้าจากประชาชนทั่วไป และลูกค้าส่วนใหญ่เป็นลูกค้าประจำที่นิยมนำฝีมือการตัดเย็บเสื้อผ้า นอกจากนี้จะมีร้านตัดเสื้อผ้าสำเร็จรูปแล้ว ยังมีร้านรับจักกลับเสื้อผ้าอยู่ในบริเวณใกล้เคียง ๗ กันอีกด้วย (ดูแผนผังที่ 1 ประกอบ) ร้านตัดเสื้อผ้าสำเร็จรูป จะเริ่มเปิดดำเนินการเวลาประมาณ 09.00 น.เศษ และปิดดำเนินการเวลาประมาณ 21.00 น.เศษ

สำหรับสาเหตุของการมาประกอบการค้าในตลาดศรีไทย 90% ให้เหตุผลว่าอยู่ใจกลางเมือง, สะดวกในด้านการคมนาคม, อยู่ใกล้ที่พักราคาต่ำ ในด้านระยะเวลาในการประกอบการค้า 80% ประกอบการค้ามาเป็นเวลาประมาณ 5-20 ปี และทั้งหมดเปิดดำเนินการทุกวัน สำหรับภรรยานำสินค้าเข้าร้าน ถ้าเป็นแผงขายอาหารสด จะนำสินค้าเข้าร้านทุกวัน ในด้านที่พักราคาของผู้ประกอบการค้า 90% จะอยู่ใกล้ ๆ ตลาด เช่น เขตพญาไท, เขตจตุจักร, เขตห้วยขวาง เป็นต้น

3. การประกอบการค้าประเภทแผงลอยริมถนน

การประกอบการค้าประเภทแผงลอยริมถนน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แยกออกจากการประกอบกิจการการค้าประเภทอื่น เนื่องจากการประกอบกิจการการค้าประเภทแผงลอยริมถนน มีลักษณะเฉพาะตัวของมันเอง สำหรับกิจการการค้าประเภทหาบเร่, แผงลอย และรถเข็นจะกระจายตัวอยู่บนบาทวิถีที่ด้านหน้าห้องแถว, อาคารพาณิชย์ แต่จะเน้นกระจายตัวไปตลอดทั้ง 4 ของสี่แยกสะพานควาย เนื่องจากมีอุปสรรคที่สำคัญ กล่าวคือ สำนักเทศกิจ กรุงเทพมหานคร และสำนักงานเขตพญาไท ได้ห้ามตั้งหาบเร่, แผงลอย และรถเข็น บน 2 ฝั่งบาทวิถีของถนนพหลโยธิน (เฉพาะที่อยู่ในความรับผิดชอบของเขตพญาไท) ตลอดสาย จึงทำให้เห็นมีการประกอบกิจการการค้าประเภทแผงลอยริมถนน และรถเข็น บน 2 ฝั่งบาทวิถีของถนนพหลโยธิน อย่างไรก็ตามในระหว่างเวลา

02.00-08.00 น. เศษของทุกวัน ได้มีผู้ประกอบการค้าตั้งแผงแบะดิน สำหรับขายพืช ผัก-ผลไม้ บนบาทวิถีด้านหน้าตลาดศรีไทย ตั้งแต่สี่แยกสะพานควายจนถึงบริเวณหน้าตลาด พระพินิจ จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการค้า พบว่าแหล่งที่มาของสินค้าจากพวกผัก มาจาก ปากคลองตลาด ซึ่งขนส่งมาโดยรถรับจ้าง สำหรับผู้ประกอบการค้าส่วนใหญ่จะอยู่อาศัยใน ละแวกใกล้เคียงตลาด แต่มีบางรายมาจากต่างจังหวัด คือ พระนครศรีอยุธยา โดย อาศัยรถประจำทางมาลงที่สถานีขนส่งสายเหนือ (ตลาดหมอชิต) และนำสินค้าติดตัวมาด้วย สาเหตุที่ผู้ประกอบการค้าเหล่านี้ มาตั้งแผงแบะดินขายในช่วง เวลาและบริเวณดังกล่าว เพราะสะดวกในการค้าขาย และเจ้าหน้าที่เทศกิจยังไม่ได้ออกปฏิบัติหน้าที่ เมื่อถึง เวลา ประมาณ 08.00 น. เศษ ผู้ประกอบการค้าประเภทแผงแบะดินเหล่านี้จะย้ายเข้าไปขาย ในบริเวณทางเดินในตลาดศรีไทย เนื่องจากเวลาประมาณ 08.00 น. เศษ ร้านค้าประเภทห้องแถว, อาคารพาณิชย์จะทำการเปิดร้าน และแผงแบะดินจะกีดขวางการประกอบ การค้าของร้านค้าประเภทห้องแถว แผงแบะดินจึงต้องย้ายเข้าไปขายในตลาดศรีไทย นอกจากนี้ ในเวลาดังกล่าว เจ้าหน้าที่เทศกิจจะเริ่มทำการออกปฏิบัติหน้าที่ ถ้าพบว่าผู้ ประกอบการค้าประเภทแผงแบะดินรายใดฝ่าฝืนเข้าไปค้าขายในบริเวณพื้นที่ห้ามขาย จะ ถูกดำเนินการจับกุม และยึดสินค้าไปเพื่อทำการ เปรียบเทียบปรับและดำเนินคดี ดังนั้น ใน ช่วงเวลาตั้งแต่ประมาณ 08.00-18.00 น. เศษ ตลอด 2 ฝั่งของถนนพหลโยธินจึงไม่มี การประกอบกิจกรรมการค้าประเภทแผงลอยริมถนน แต่หลังจากเวลาประมาณ 18.00 น. เศษไปแล้ว ทางฝั่งห้างสรรพสินค้าเมอริคิงส์ จะมีผู้ประกอบการค้าประเภทแผงลอยตั้ง แผงขายสินค้าประเภทเครื่องใช้ในบ้าน, ของใช้กระจุกกระจิก, หนังสือเก่า โดยจะตั้ง แผงขายตั้งแต่สี่แยกสะพานควายจนถึงทาง เข้าโรงพยาบาลพหลโยธินราม มีจำนวน 15 แผง เหตุที่ตั้งแผงขายทางฝั่งนี้เพราะ เป็นที่ตั้งของป้ายรถประจำทาง และ ห้างสรรพสินค้าเมอริคิงส์ ทาให้เป็นจุดที่รวมประชาชนจุดใหญ่จุดหนึ่ง เนื่องจากป้าย รถประจำทางนี้มีรถประจำทางผ่านหลายสายด้วยกัน และเป็นจุดเปลี่ยนรถประจำทางจุด หนึ่งที่สำคัญแห่งหนึ่งบนถนนพหลโยธิน และเป็นเส้นทางนำไปสู่ย่านพักอาศัยในเขตจตุจักร, เขตบางเขน, เขตบางกะปิ

สำหรับบนถนนพหลโยธินฝั่งตลาดศรีไทย ตั้งแต่เวลาประมาณ 10.00 น. เศษ เป็นต้นไป จะมีผู้ประกอบการค้าตั้งแผงลอยขายสินค้าประเภทผัก, ผลไม้, ดอกไม้-

พวงมาลัย และของใช้กระจุกกระจิก บ้างประปราย มีจำนวนไม่มากนัก โดยจะตั้งอยู่หน้าร้านค้าประเภทห้องแถว, อาคารพาณิชย์ โดยวางแผงติดร้านเหล่านั้นและนำชามานำให้ ล้างมาบนบาทวิถีมากนัก เพื่อนำให้ถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่เทศกิจ และจะขายถึงประมาณ 19.00 น.เศษ และหลังเวลาประมาณ 20.00 น.เป็นต้นไป จะมีผู้ประกอบการค้าประเภทรถเข็น ขายอาหาร เริ่มดำเนินการค้า ซึ่งการประกอบการค้าประเภทรถเข็นขายอาหารเหล่านี้ ทั้งหมดจะขายอาหารประเภทคล้าย ๆ กัน อาทิเช่น อาหารคามสั่ง, ก๋วยเตี๋ยว, เครื่องดื่มประเภทกาแฟ-น้ำอัดลม โดยวางโต๊ะขายอาหารบนบาทวิถีหน้าตลาดศรีไทยจนถึงหน้าตลาดพระพิณิจ (เดิม) มีผู้ประกอบการค้าจำนวน 5 ราย) ซึ่งผู้ประกอบการค้าเหล่านี้ไม่ได้เสียค่าเช่าที่ให้กับผู้ใด รวมทั้งไม่ได้เสียเงินให้กับเจ้าหน้าที่เทศกิจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจ สำหรับที่พักอาศัยของผู้ประกอบการค้าประเภทนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตพญาไท และบริเวณใกล้เคียง เช่น สุทธิสาร, ห้วยขวาง และผู้ประกอบการค้าในบริเวณนี้เป็นเวลาประมาณ 5-10 ปี ในด้านลูกค้า ส่วนใหญ่เป็นลูกค้าจรซึ่งเลิกงานหรือทำงานในเวลากลางคืน สำหรับสาเหตุในการมาค้าขายในบริเวณนี้ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า อยู่ใกล้ที่พักอาศัย, มีประชาชนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

สำหรับถนนพหลโยธิน ฝั่งธนาคารอมลสิน ตั้งแต่เวลา 20.00 น.เป็นต้นไป จะมีผู้ประกอบการค้าประเภทรถเข็นอาหารจากพวกก๋วยเตี๋ยว, อาหารคามสั่ง, เครื่องดื่ม โดยวางโต๊ะ-เก้าอี้ บนบาทวิถี รถเข็นเหล่านี้จะตั้งอยู่บริเวณตั้งแต่หน้าธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด สาขาสะพานควาย จนถึงปากทางเข้าถนนสุทธิสารวินิจฉัย มีจำนวน 5 ร้าน ผู้ประกอบการค้าเหล่านี้ไม่ได้เสียค่าเช่าที่ให้กับผู้ใด รวมทั้งไม่ได้เสียเงินให้กับเจ้าหน้าที่เทศกิจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจ แหล่งที่มาของวัตถุดิบที่นำมาใช้ประกอบอาหารประเภทนี้ คือตลาดศรีไทย ในย่านตลาดสะพานควายนั่นเอง สำหรับที่พักอาศัยของผู้ประกอบการค้าประเภทนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตพญาไท และบริเวณใกล้เคียง เช่น สุทธิสาร และผู้ประกอบการค้าในบริเวณนี้เป็นเวลาประมาณ 5-10 ปี ในด้านลูกค้า ส่วนใหญ่เป็นลูกค้าจร ซึ่งเลิกงานหรือทำงานในเวลากลางคืน สำหรับสาเหตุในการมาค้าขายในบริเวณนี้ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าอยู่ใกล้ที่พักอาศัย, มีประชาชนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

สำหรับถนนประดิพัทธ์ และถนนสาทรวิภาควิภาควิภาค สำนักเทศกิจ กรุงเทพมหานคร และสำนักเขตพญาไท ไม่ได้มีคำสั่งห้ามขายสินค้าบนบาทวิถี (ยกเว้นทุกวันพุธ ตลอดช่วง

กลางวัน ซึ่งทางกรุงเทพมหานครได้ห้ามขายสินค้าบนบาทวิถีตามถนนสายต่าง ๆ ทั้งกรุงเทพฯ) ดังนั้นจึงมีผู้ประกอบการค้าประเภทเบเร่, แผงลอย และรถเข็น ประกอบการค้าบนถนนดังกล่าว สำหรับหลักเกณฑ์ในการตั้งแผงขายสินค้านั้น เป็นการตั้งในลักษณะที่ใครมาขายก่อนก็จะได้ขายช่วงหัวถนนเรียงตามลำดับเป็นต้นมา และไล่ไปเรื่อย ๆ และใครขายอยู่บริเวณใดก็จะขายในบริเวณนั้นตลอดไป ไม่มีผู้ใดมาแย่งที่เนื่องจากเป็นที่รู้จักกันว่าใครขายอยู่บริเวณใด และทางสำนักงานเขตพญาไท (งานเทศกิจ) ไม่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการจัดที่ทางหรือบริเวณค้าขายให้กับผู้ประกอบการค้าแต่อย่างใด และผู้ประกอบการค้าเหล่านี้ ไม่ได้เสียค่าเช่าที่ให้กับผู้ใด รวมทั้งไม่ได้เสียเงินให้กับเจ้าหน้าที่เทศกิจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจ สำหรับที่พักอาศัยของผู้ประกอบการค้าประเภทนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตพญาไท และประกอบการค้าในบริเวณนี้เป็นเวลาประมาณ 5-10 ปี ส่วนใหญ่ประกอบการค้าทุกวัน (ยกเว้นวันหยุดที่ทางกรุงเทพมหานครห้ามขาย) สำหรับสาเหตุในการมาประกอบการค้าในบริเวณนี้ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า อยู่ใกล้ที่พักอาศัย, มีประชาชนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ในด้านลูกค้าพบว่า ส่วนใหญ่เป็นลูกค้าจร

สำหรับการประกอบการค้าประเภทแผงลอยริมถนน บนถนนประดิษฐ์รังสิต-แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร เดิมสามารถอธิบายแยกได้ตามตารางที่ 4.1

ถนนประดิษฐ์ รังสิต-แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร จะมีการประกอบการค้าประเภทแผงลอยริมถนน ตั้งแต่หน้าร้านเซเว่น-อีเลฟเว่น จนถึงปากซอยประดิษฐ์ 16 โดยเป็นแผงขายหนังสือเก่า และรถเข็นขายอาหารเท่านั้น สำหรับหลักเกณฑ์ในการตั้งแผงขายสินค้านั้น เป็นการตั้งในลักษณะที่ใครมาขายก่อนก็จะได้อยู่ช่วงต้น ๆ และเรียงลำดับไปเรื่อย ๆ และใครขายอยู่บริเวณใดก็จะขายในบริเวณนั้นตลอดไป ไม่มีผู้ใดมาแย่งที่เนื่องจากเป็นที่รู้จักกันว่าใครขายอยู่บริเวณใด และทางสำนักงานเขตพญาไท (งานเทศกิจ) ไม่ได้เข้าเกี่ยวข้องกับการจัดที่ทาง หรือบริเวณค้าขายให้กับผู้ประกอบการค้าแต่อย่างใด และผู้ประกอบการค้าเหล่านี้ไม่ได้เสียค่าเช่าที่ให้กับผู้ใด รวมทั้งไม่ได้เสียเงินให้กับเจ้าหน้าที่เทศกิจและเจ้าหน้าที่ตำรวจ สำหรับที่พักอาศัยของผู้ประกอบการค้าประเภทนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตพญาไท และประกอบการค้าในบริเวณนี้เป็นเวลาประมาณ 5-10 ปี ส่วนใหญ่ประกอบการค้าทุกวัน (ยกเว้นวันหยุด ที่ทางกรุงเทพมหานครห้ามขาย) สำหรับสาเหตุในการมาประกอบการค้าในบริเวณนี้ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าอยู่ใกล้ที่พักอาศัย, มีประชาชนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ในด้านลูกค้า พบว่าส่วนใหญ่เป็นลูกค้าจร

ตารางที่ 4.1 แสดงการประกอบการค้าประเภทแผงลอยริมถนน ถนนประดิษฐ์ ผังวางภาพบนกระดาษ (เดลิเวอรี่)

ประเภทของกิจการ	ที่ตั้ง	จำนวนผู้ประกอบการ	แหล่งที่มาของสินค้า	ระยะเวลาการค้าเป็นรายวัน
1. แผงขายเสื้อผ้า รวมทั้งผ้าเช็ดตัว, ผ้าเช็ดหน้า	ช่วงหัวถนนประดิษฐ์ ปากซอยประดิษฐ์ 25	5	ตลาดเป็โป๊ะและ ตลาดประตูน้ำ	09.00-20.00น. เศษ
2. แผงขายของใช้ในบ้าน และเครื่องมือช่าง	ปะปนกับแผงขายสินค้า ประเภทอื่น เริ่มตั้งแต่	5	เวียงนคร เข้มและ เขวราช (บริเวณตลาด คลองกมถนนมหาจักร	09.00-20.00น. เศษ
3. แผงขายเครื่องใช้ไฟฟ้า	ปากซอยประดิษฐ์ 25 ชั้นล่างของอาคาร	7	ตลาดคลองเตย (ตลาด ปิ่นงบริเวณใกล้ทางด่วน คนแดง-ท่าเรือ)	09.00-21.00น. เศษ
ประเภทวิทยุ รวมทั้งกล่อง ถ่ายรูป, เครื่องคิดเลข 4. แผงขายผลไม้	ศรีสุภราชาอาเขต ปากซอยประดิษฐ์ 23 ถึงปากซอยประดิษฐ์ 21 ครอบคลุมปะปนกับแผง ขายสินค้าประเภทอื่น	5	ตลาดหน้าวัด	09.00-20.00น. เศษ

ประเภทของกิจการ	ที่ตั้ง	จำนวนผู้ประกอบการ การค้า(ราย)	แหล่งที่มาของสินค้า	ระยะเวลาการค้าเป็นการ วันแต่ละวัน
5. แผงขายอาหารสำเร็จรูป ประเภทข้าวแกง, กับข้าว	ติดกับแผงขายผลไม้ จนถึงทางเข้า โรงแรมลิเบอร์ตี้	12	ตลาดศรีไทย ย่าน สะพานควาย	10.00น. เศษ-21.00น. เศษ
6. แผงขายหนังสือเก่า	ปากซอยประติพัทธ์23- ปากซอยประติพัทธ์21 รอยอยู่ปะบนกับแผง ขายสินค้าประเภทอื่น	1	วังพิมพ์ย่านท่าผ่านฟ้า ถนนนครสวรรค์	15.00น. เศษ-21.00น. เศษ
7. แผงขายของกระจุก- กระจิก-เครื่องประดับ ประเภทบรืคิคม, กับคิคม	หัวถนนประติพัทธ์(ช่วง สี่แยกสะพานควายและ ตั้งแผงปะบนอยู่กับแผง ขายสินค้าประเภทอื่น	5	เขาวราช	09.00น. เศษ-20.00น. เศษ
8. รกเห็นขายอาหาร	ปากซอยประติพัทธ์21- ปากซอยประติพัทธ์19		ตลาดศรีไทยย่าน สะพานควาย	18.00น. เศษ-03.00น. เศษ

สำหรับการประกอบการค้าประเภทแผงลอยริมถนน บนถนนประดิพัทธ์ ผังโรงภาพยนตร์ประดิพัทธ์เฮียเคอร์ สามารถอธิบายแยกประเภทได้ตามตารางที่ 4.2

อนึ่ง รถเข็นขายอาหารนี้ได้มีการตั้งร้านขายบริเวณปากซอยทางเข้าโรงภาพยนตร์ประดิพัทธ์เฮียเคอร์ และปากซอยเข้าหมู่บ้าน แผลมทอง โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่เวลาประมาณ 10.00 น.เศษ จนถึง 22.00น.เศษ ซึ่งจะตั้งโต๊ะ-เก้าอี้ให้กับลูกค้าในบริเวณที่ตั้งรถเข็นเช่นกัน และดำเนินการเป็นประจำทุกวัน โดยไม่ได้เสียค่าเช่าให้กับผู้ใด รวมทั้งไม่ได้เสียเงินให้กับเจ้าหน้าที่เทศกิจและเจ้าหน้าที่ตำรวจ สำหรับที่พักอาศัยของผู้ประกอบการค้าเหล่านี้ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตพญาไท และประกอบการค้าในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว เช่น พนักงานธนาคาร, พนักงานบริษัท เป็นต้น สำหรับสาเหตุในการมาค้าขายในบริเวณนี้ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า อยู่ใกล้ที่พักอาศัย, มีประชาชนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

ถนนสาทรวิภาค การประกอบการค้าประเภทแผงลอยริมถนนบนบาทวิถีของถนนสาทรวิภาคจะมีการประกอบการค้าเพียงฝั่งเดียว คือฝั่งตลาดสาทรวิภาคเดิมเท่านั้น ส่วนฝั่งตรงข้ามจะไม่มีผู้ประกอบการค้าประเภทนี้เลย โดยประเภทของการค้าที่ดำเนินการบนบาทวิถีของถนนสายนี้มีเพียง 3 ประเภทเท่านั้น คือ แผงขายอาหารสำเร็จรูป, แผงขายผลไม้สด และแผงขายพวงมาลัย โดยเริ่มตั้งแผงตั้งแต่หัวถนนสาทรวิภาค (สี่แยกสะพานควาย)จนถึงบริเวณท้ายรถประจำทาง ซึ่งหลักเกณฑ์ในการตั้งแผงขายสินค้านั้น เป็นเช่นเดียวกันกับถนนประดิพัทธ์กล่าวคือ ใครมาขายก่อนก็จะได้ขายช่วงหัวถนนเรียงตามลำดับเป็นต้นไป และไล่ไปเรื่อย ๆ และใครขายอยู่บริเวณใดก็จะขายบริเวณนั้นตลอดไป ไม่มีผู้ใดมาแย่งที่เนื่องจากเป็นที่รู้กันว่าใครขายอยู่บริเวณใด และทางสำนักงานเขตพญาไท (งานเทศกิจ) ไม่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องในการจัดที่ทางหรือบริเวณค้าขายให้กับผู้ประกอบการค้าแต่อย่างใด และผู้ประกอบการค้าเหล่านี้ ไม่ได้เสียค่าเช่าให้กับผู้ใด รวมทั้งไม่ได้เสียเงินให้กับเจ้าหน้าที่เทศกิจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจ สำหรับที่พักอาศัยของผู้ประกอบการค้าประเภทนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตพญาไท และบริเวณใกล้เคียงคือ สุทธิสาร และห้วยขวาง และประกอบการค้าในบริเวณนี้เป็นเวลาประมาณ 5-10 ปี ส่วนใหญ่ประกอบการค้าทุกวัน (ยกเว้นวันหยุดที่ทางกรุงเทพมหานครห้ามขาย) สำหรับสาเหตุในการมาประกอบการค้าในบริเวณนี้ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า อยู่ใกล้ที่พักอาศัย, มีประชาชนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 4.2 แสดงการประกอบการค้าประเภทเครื่องดื่ม ถนนประดิษฐ์ มังกรภาพศรีประดิษฐ์ เชียงเคอร์

ประเภทของกิจการ	ที่ตั้ง	จำนวนผู้ประกอบการ (ราย)	แหล่งที่มาของสินค้า	ระยะเวลาการดำเนินงานแต่ละวัน
1. แผงขายหนังสือเก่า	บริเวณหน้าร้านเซเว่น-อีเลฟเว่น และหน้าธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาประดิษฐ์	3	โรงพิมพ์ย่านท่าเสา ถนนนครสวรรค์	17.00น. - 21.00น. เศษ
2. รถเข็นขายอาหาร	บริเวณป้ายรถประจำทาง บางซวยประดิษฐ์ 12	6	ตลาดศรีไทย ย่านสะพานควาย	18.00น. - 03.00น. เศษ

ในด้านลูกค้าพบว่าส่วนใหญ่เป็นลูกค้าจร

สำหรับการประกอบการค้าประเภทแผงลอยริมถนน บนถนนสาทรวิภาควิภาค สามารถอธิบายแยกประเภทได้ตามตารางที่ 4.3

สำหรับผู้ประกอบการค้าประเภทรถเข็นขายอาหาร และแผงขายอาหารสำเร็จรูป พบว่ามีที่หัดอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดวัดไผ่ตันคิด เป็นร้อยละ 51.43 ของผู้ประกอบการค้าประเภทแผงลอยริมถนนทั้งหมด

ลักษณะเด่นของการประกอบการค้าประเภทรถเข็นขายอาหารคือ ผู้ประกอบการค้าจะเข็นรถออกมาจากที่หัดอาศัยของคนออกมาจากซอยประชิดที่ 19 ซึ่งรถเข็นขายอาหารนี้จะออกมาตั้งแทนที่แผงขายสินค้าบางประเภทที่ปิดดำเนินการไปแล้ว และจะตั้งโต๊ะ-เก้าอี้ให้กับลูกค้าบนบาทวิถีในบริเวณที่ตั้งรถเข็นนั่นเอง ประมาณร้านละ 3-4 โต๊ะ และประกอบอาหารในบริเวณนั้นเลย

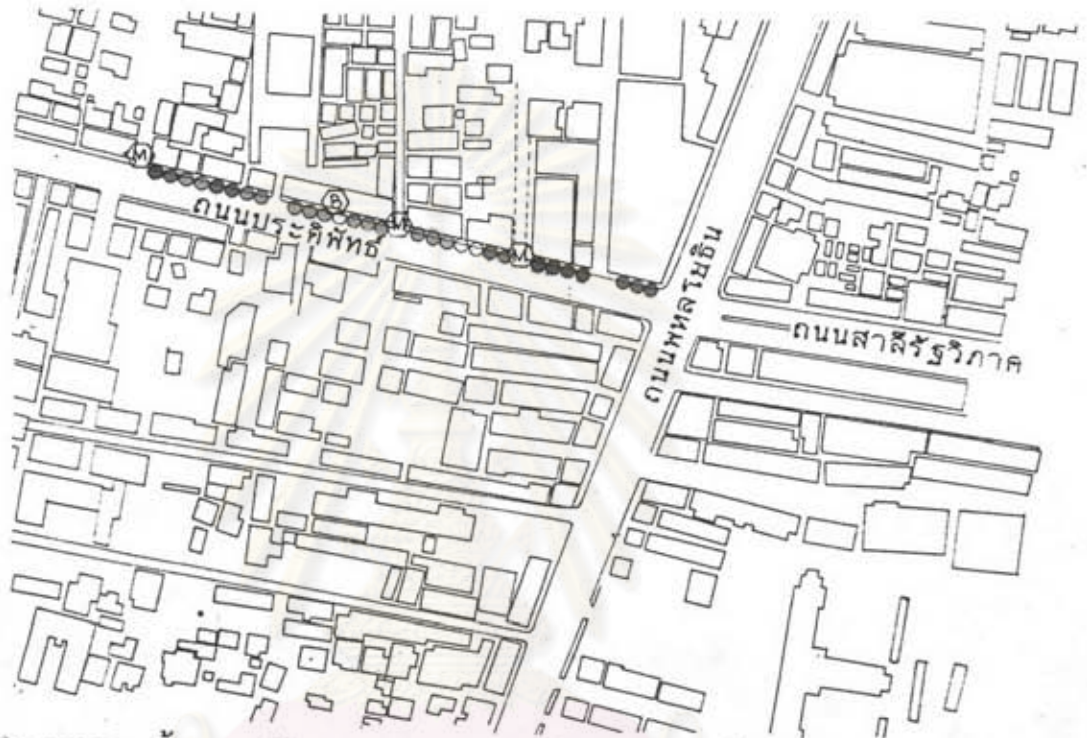
จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า วงจรการค้าประเภทแผงลอยริมถนนนี้ จะดำเนินการค้าต่อเนื่องกันตลอดทั้งวัน ตลอด 24 ชั่วโมง และมีผู้ใช้บริการหมุนเวียนมาใช้บริการตลอดเวลาเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ในช่วงเช้าจนกระทั่งสาย ผู้ใช้บริการประเภทแม่บ้าน หรือผู้ประกอบการค้าประเภทร้านอาหาร, แผงขายอาหารสำเร็จรูป จะออกมาจับจ่ายซื้อสินค้าประเภทของสด เช่น เนื้อสัตว์ในตลาด และสินค้าประเภทผักสดทั้งในตลาดและแผงลอยริมถนนหน้าตลาด ในช่วงกลางวัน ผู้ใช้บริการประเภทคนทำงานในสำนักงานต่าง ๆ ในบริเวณนั้น อาทิเช่น พนักงานธนาคาร, บริษัท เป็นต้น รวมทั้งลูกค้าจรทั่วไปจะออกมาหาอาหารรับประทานในละแวกดังกล่าว ในช่วงบ่าย ผู้ใช้บริการประเภทแม่บ้านจะออกมาจ่ายตลาดเพื่อนำไปประกอบอาหารสำหรับมือเย็น ในช่วงเย็น ผู้ใช้บริการประเภทคนทำงานในสำนักงานต่าง ๆ ในย่านดังกล่าว รวมทั้งคนทำงานในย่านอื่น ๆ ที่มาต่อรถประจำทางจะแวะซื้ออาหารประเภทอาหารสำเร็จรูปต่าง ๆ กลับมารับประทานที่บ้าน เนื่องจากในภาวะปัจจุบันแม่เอื้ออาทรช่วยให้ผู้คนประกอบอาหารรับประทานเองมากขึ้น ในช่วงกลางคืน รถเข็นขายอาหารจะออกมาแทนที่แผงลอยประเภทอื่น ๆ เช่น แผงลอยขายของกระจุกกระจิก เป็นต้น ซึ่งรถเข็นขายอาหารนี้จะให้บริการแก่คนที่เลิกงานในเวลาเย็น จนถึงกลางคืน รวมทั้งผู้ที่ทำงานในเวลากลางคืน เช่น นักร้อง, เด็กเสิร์ฟ ฯลฯ ด้วย

ตารางที่ 4.3 แสดงการประกอบารค้าประเภทวงกลม กนสลัรัฐวิภาค ผังตลาดสลัรัฐวิภาค

ประเภทของกิจการ	ที่ตั้ง	จำนวนผู้ประกอบการ การค้า(ราย)	แหล่งที่มาของสินค้า	ระยะเวลาการค้าเป็นกา รในแต่ละวัน
1.แผงขายอาหารสำเร็จรูป ประเภทข้าวแกง,กับข้าว	หัวถนนสลัรัฐวิภาค ป้ายรถประจำทาง (วิทยะบะบกับแผง ขายผลไม้สดและ แผงขายพวงมาลัย) อยู่บะบกับแผงขาย อาหารสำเร็จรูปและ แผงขายพวงมาลัย อยู่บะบกับแผงขาย อาหารสำเร็จรูปและ แผงขายพวงมาลัย	16	ตลาดศรีไทย ในย่าน สะพานควาย	10.00น.เศษ-20.00น.เศษ
2.แผงขายผลไม้สด		12	ตลาดมหานาค	09.00น.เศษ-20.00น.เศษ
3.แผงขายพวงมาลัย		8	ตลาดปากคลองตลาด	09.00น.เศษ-18.00น.เศษ

1. แผงลอยริมถนนประติพัทธ์ฝั่งโรงภาพยนตร์เฉลิมสิน

1.1 ช่วงเวลา 9.00 - 18.00 น. แผงขายเสื้อผ้า, แผงขายของใช้ในบ้าน, แผงขายเครื่องไฟฟ้า, แผงขายผลไม้, แผงขายหนังสือเก่า, แผงขายของเบ็ดเตล็ด ค้างวางขายสินค้า สำหรับผู้ให้บริการจะเป็นลูกค้าจรที่ผ่านเนมา



- แผงขายเสื้อผ้า
- แผงขายของใช้ในบ้าน
- แผงขายผลไม้
- แผงขายเครื่องไฟฟ้า
- แผงขายหนังสือเก่า
- แผงขายอาหาร
- แผงขายของเบ็ดเตล็ด
- Ⓢ บ้ายรถประจำทาง
- Ⓜ จักรยานยนต์รับจ้าง



1.2 ช่วงเวลา 18.00 - 03.00 น. รถเข็นขายอาหารจะดำเนินการค้า สำหรับผู้ให้บริการจะเป็นผู้ที่เลิกงานในช่วงเวลากลางคืน หรือทำงานในช่วงเวลากลางคืน



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. แผงลอยริมถนนประดิษฐ์ผังโรงภาพยนตร์ประดิษฐ์ เชียง เดอร์

2.1 ช่วงเวลา 17.00 - 21.00 น. แผงขายหนังสือเก่า ตั้งวาง
ขายสินค้า สำหรับผู้ให้บริการจะเป็นลูกค้าที่เดินผ่านไปมา



- แผงขายหนังสือเก่า B บ้ายรถประจำทาง C จักรยานยนต์รับจ้าง



2.2 ช่วงเวลา 18.00 - 03.00 น. รถเข็นขายอาหารจะดำเนินการค้า สำหรับผู้ใช้บริการจะเป็นผู้ที่เลิกงานในช่วง เวลากกลางคืน หรือทำงานใน เวลากกลางคืน



● รถเข็นขายอาหาร ⊕ ป้ายรถประจำทาง ⊕ จักรยานยนต์รับจ้าง



3. แผงลอยริมถนนสาทรวิภาค ฝั่งตลาดสาทรวิภาค

3.1 ช่วงเวลา 09.00 - 20.00 น. แผงขายอาหารสำเร็จรูป, แผงขายผลไม้สด, แผงขายหวงมาลัย ตั้งวางขายสินค้า สำหรับผู้ให้บริการจะเป็นลูกค้าจรที่ผ่านไปมา



- แผงขายอาหารสำเร็จรูป
- แผงขายผลไม้สด
- แผงขายหวงมาลัย

Ⓜ บัษรถประจำทาง Ⓜ จักรยานยนต์รับจ้าง



4. แผงลอยริมถนนทลโยธิน ฝั่งตลาดศรีไทย

4.1 ช่วงเวลา 02.00 - 08.00 น. แผงขายผักและผลไม้สด ทั้งวางขายสินค้า สำหรับผู้ใช้บริการจะเป็นแม่บ้านซึ่งออกมาจำหน่ายตลาดในตอนเช้า



● แผงขายผักและผลไม้สด

Ⓑ ป้ายรถประจำทาง

Ⓜ จักรยานยนต์รับจ้าง

ศูนย์วิทยุโทรพยากรณ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.แผนผังบริเวณถนนทลโยธิน ฝั่งธนาคารออมสิน

5.1ช่วงเวลา 18.00 - 03.00 น. แผงขายหนังสือเก่า, รถเข็นขายอาหาร ทั้งวางขายสินค้า สำหรับผู้ใช้บริการจะเป็นผู้ทำงานในเวลากลางคืน หรือทำงานในเวลากลางคืน



- แผงขายหนังสือเก่า
- รถเข็นขายอาหาร
- ⓑ ป้ายรถประจำทาง
- Ⓜ จักรยานยนต์รับจ้าง

ศูนย์วิทยุตำรวจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อนึ่งการเข้าบาทวิถีเพื่อทำการประกอบารค้ำนั้น จะเห็นได้ว่าแผงลอยริม
 ถนนจะกระจุกตัวอย่างหนาแน่นบริเวณป้ายรถประจำทาง เนื่องจากในบริเวณดังกล่าวเป็น
 จุดที่มีผู้คนหนาแน่น ทั้งผู้ที่สัญจรไปมาและผู้ที่ยืนลงรถประจำทาง นอกจากนี้ในบริเวณ
 ดังกล่าว เช่น บริเวณถนนสาทรวิภาค ผังตลาดสาทรวิภาคจะมีรถรับจ้างประเภท
 สามล้อเครื่อง, รถจักรยานยนต์รับจ้าง จอครอผู้ใช้บริการจากตลาดและแผงลอยริมถนน
 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด เนื่องจากรถประจำทางไม่สามารถ
 จอดที่ป้ายได้สะดวก และแผงลอยริมถนนทำให้เสียพื้นที่ในการสัญจรของประชาชน กล่าวคือ
 ตามปกติบาทวิถีจะมีขนาดกว้างประมาณ 3-3.5 เมตร ทำให้ผู้ใช้บริการสัญจรไปมาได้
 สะดวก เมื่อมีการตั้งแผงลอยริมถนนขึ้น ทำให้พื้นที่ในการสัญจรของผู้ใช้บริการลดลง
 เหลือประมาณ 1.5-2 เมตร ทำให้ผู้ใช้บริการบางส่วนต้องลงไปสัญจรบนผิวการจราจร
 อันอาจก่อให้เกิดอันตรายจากยานพาหนะที่สัญจรไปมาบนถนนได้



ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



รูปที่ 55-56 แสดงการประกอบการค้าประเภทแผงลอยริมถนนบนถนนพหลโยธิน ฝั่งห้างสรรพสินค้า
เมอริคิงส์ และถนนประดิพัทธ์ ฝั่งโรงภาพยนตร์เฉลิมลิ้น



สำนักขาย
521-2662, 521-2716
สำนักพิมพ์
279-5121-5



รูปที่ ๒๗-๕๖ แสดงการประกอบการค้าประเภทแผงลอยริมถนนบนถนนประดิพัทธ์ ฝั่งโรงพยาบาลศูนย์
เฉลิมสิน (บน) และบนถนนพหลโยธินฝั่งธนาคารออมสิน (ล่าง)





รูปที่ 59-60 แสดงการเริ่มติดตั้งแผงเพื่อประกอบการค้าประเภทแผงลอยริมถนน บนถนนประดิพัทธ์
ฝั่งโรงภาพยนตร์เฉลิมลิ้น





รูปที่ ๕๙-๖๒ แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ และแผงลอยริมถนน บนถนนประดิพัทธ์ฝั่งโรงภาพยนตร์เฉลิมลิ้น





รูปที่ 3-24 แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ และแผงลอยริมถนน บนถนนสาทรวิภาควัด ฝั่งตลาดสาทรวิภาควัด





รูปที่ 65-66 แสดงการประกอบการค้าประเภทแผงลอยริมถนน (รถเข็นขายอาหาร) บริเวณ
 โรงภาพยนตร์ประดิพัทธ์เฮียเตอร์





รูปที่ ๘๗-๘๘ แสดงการประกอบการค้าประเภทแผงลอยริมถนน บริเวณปากทางเข้าหมู่บ้าน
แหลมทอง



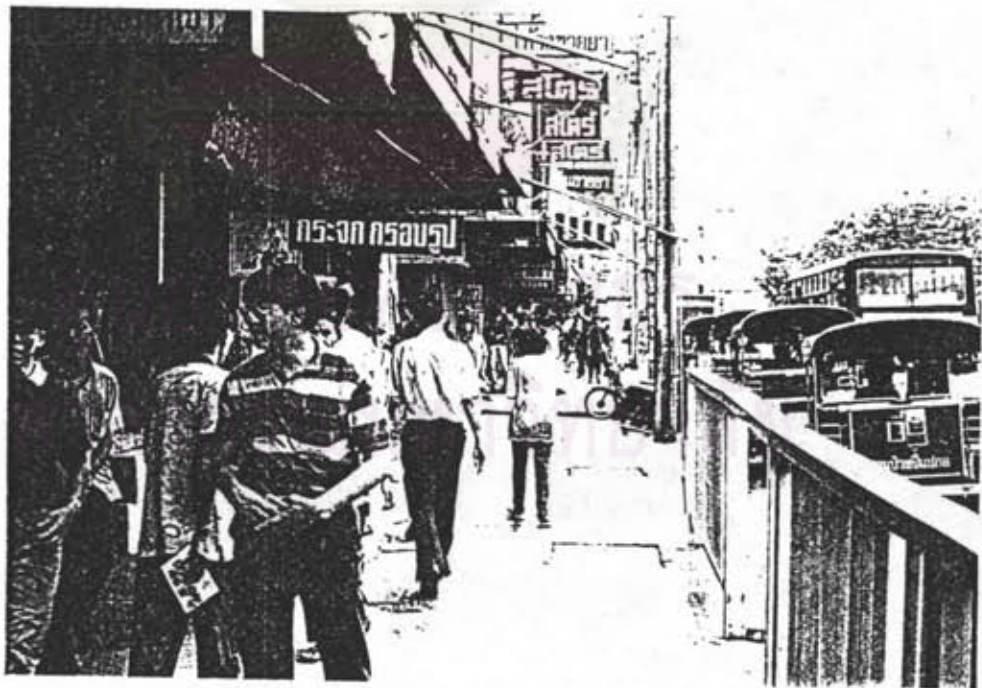


รูปที่ ๘๑-๗๐ แสดงการประกอบการค้าประเภทห้องแถว อาคารพาณิชย์ และแผงลอยริมถนน บนถนนสาทรวิภาควัดฝั่งตลาดสาทรวิภาค





รูปที่ 71-72 แสดงการประกอบการค้าประเภทแผงลอยริมถนน บนถนนสาลิวิภาควิ่งตลาด
สาลิวิภาควในวันธรรมดา (บน) และวันพุธ (ล่าง)



4.3.1 ผู้ให้บริการในย่านสะพานควายซึ่งอาศัยในพื้นที่ศึกษา

สำหรับผู้ให้บริการในย่านสะพานควายซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษา กล่าวคือ เป็นผู้ที่ตั้งบ้านเรือนพักอาศัยอยู่บนถนนประดิพัทธ์ และถนนพหลโยธิน (ช่วงสี่แยกสะพานควาย) โดยใช่วิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามและการสังเกตการณ์ จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย สามารถแบ่งกลุ่มของผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษา ออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ

1. กลุ่มผู้อยู่อาศัยซึ่งมีฐานะทาง เศรษฐกิจระดับปานกลาง-สูง

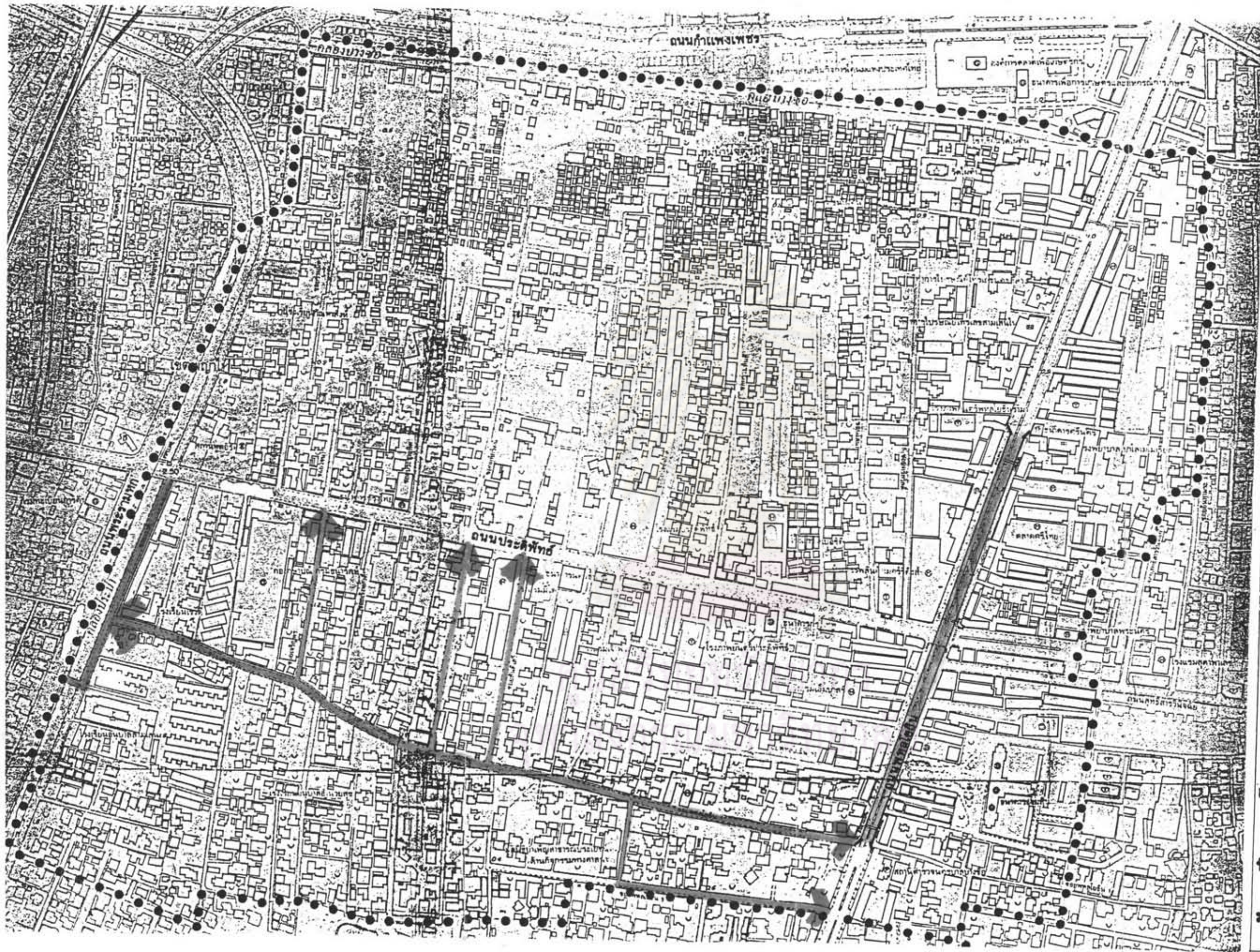
2. กลุ่มผู้อยู่อาศัยซึ่งมีฐานะทาง เศรษฐกิจระดับต่ำ-ปานกลาง


โดยแต่ละกลุ่มมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้อยู่อาศัยซึ่งมีฐานะทาง เศรษฐกิจระดับปานกลาง-สูง จะกระจายตัวอยู่ตามซอยต่าง ๆ บนถนนประดิพัทธ์ทั้ง 2 ฝั่ง จากการสังเกตการณ์พบว่า ส่วนใหญ่เป็นบ้านส่วนตัว(ประเภทบ้านเดี่ยว) มีพื้นที่อย่างน้อย 50 ตารางวา ส่วนใหญ่เป็นบ้านคอนกรีต 2 ชั้น นอกจากนั้นเป็นอพาร์ทเมนต์, คอร์ท, บ้านเช่า และหอพัก


สำหรับการสัญจรในระหว่างชุมชนนั้น จะใช้ถนนซอยเป็นหลัก โดยที่ซอยต่าง ๆ บนถนนประดิพัทธ์ฝั่งซอยเลขคู่สามารถใช้เป็นซอยลัดได้ กล่าวคือ ซอยพหลโยธิน 11 (ซอย เสนาร่วม) สามารถใช้เป็นทางลัดเชื่อมระหว่างถนนพหลโยธินกับถนนพระรามที่ 6 โดยที่ซอยพหลโยธิน 11 (ซอย เสนาร่วม) มีซอยอื่น ๆ เชื่อมต่อกันถึงกัน คือ ซอยประดิพัทธ์ 6 (ซอยเจริญพร), ซอยประดิพัทธ์ 10 (ซอยประชานิมิตร), ซอยประดิพัทธ์ 12 (ซอยสันติเหวี) และซอยพหลโยธิน 9 (ซอยสีฟ้า) และนอกจากนี้ ซอยพหลโยธิน 9 (ซอยสีฟ้า) ยังเชื่อมต่อกับ ซอยพหลโยธิน 7 (ซอยอารีย์สัมพันธ์) ทำให้การคมนาคมในระหว่างพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปโดยสะดวก แต่ซอยต่าง ๆ บนถนนประดิพัทธ์ฝั่ง เลขคี่ส่วนใหญ่เป็นซอยตัน ไม่สามารถใช้เป็นซอยลัดได้


2. กลุ่มผู้อยู่อาศัยซึ่งมีฐานะทาง เศรษฐกิจระดับต่ำ-ปานกลาง จะกระจุกตัวอยู่ในชุมชนแออัด 2 แห่ง คือ ชุมชนแออัดสุขซอยอุทัยรัศมี และชุมชนแออัดวัดไผ่ตัน ถนนพหลโยธิน จากการสังเกตการณ์พบว่า ส่วนใหญ่เป็นบ้านพักกระจุกตัวกันอย่างหนาแน่นในพื้นที่ดังกล่าว ลักษณะของบ้านพักอาศัยส่วนใหญ่เป็นบ้านไม้ 2 ชั้น ซึ่งเป็นลักษณะโดยทั่ว ๆ ไปของชุมชนแออัด และมีบางส่วนเป็นบ้านไม้ทั้งคอนกรีต ซึ่งมีทั้งบ้านส่วนตัว, บ้านเช่า และหอพัก




 ชอยล์ด
 หนนที่ที่ 6

ป ท บ า ท
 ของ
 ย่านพาณิชย์กรอม
 ที่มีต่อชุมชน
 กระดับศึกษา
 ย่านสะพานควาย

แสดง 
 เส้นทางสัญจรที่เป็นชอยล์ด

ที่มา 
 การสำรวจ
 มาตรฐาน
 1: 5000



สำหรับการสัญจรในระหว่างชุมชนนั้น จะใช้ทางเดินเท้าเป็นหลัก ซึ่งทางเดินเท้านี้มีลักษณะเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างโดยการเคาะแห่งชาติ มีขนาดกว้างเพียงแค่ว่าคนเดินสวนทางกันได้เท่านั้น ไม่มีถนนสำหรับรถยนต์วิ่งในชุมชน เว้นแต่ถนนซอยเข้าชุมชนเท่านั้นที่รถยนต์สามารถเข้าถึง เช่น ซอยประดิพัทธ์ 11 (ซอยอุทัยรัศมี) และซอยพลายอิน 15 (ซอยวัดไผ่ตัน)

จากการสัมภาษณ์ผู้ใช้บริการซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งส่วนใหญ่อยู่อาศัยบนถนนประดิพัทธ์ฝั่งซอยเลขคู่ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุช่วง 40-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.03 (ตามตารางที่ 4.4) ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลเป็นช่วงกลางวันของวันธรรมดาจึงมีแม่บ้านพักอาศัยอยู่มาก (ตารางที่ 4.5) ในด้านบ้านพักอาศัยส่วนใหญ่เป็นบ้านส่วนตัวที่ปลูกสร้างเอง คิดเป็นร้อยละ 74.58 รองลงมาเป็น บ้านเช่า, หอพัก และบ้านจัดสรร คิดเป็นร้อยละ 18.64, 5.08 และ 1.69 ตามลำดับ (จากตารางที่ 4.6) สำหรับสาเหตุที่ดัดถิ่นฐานในบริเวณพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่มีเหตุผล คือ อยู่ใจกลางเมือง คิดเป็นร้อยละ 24.30 รองลงมา คือ การคมนาคมสะดวกและอยู่ใกล้ย่านการค้า-ตลาด คิดเป็นร้อยละ 22.43 และ 17.76 ตามลำดับ เหตุผลอื่น ๆ นอกจากนี้ คือ ราคาที่ในสมัยก่อนถูก, หนีไกลจากที่ทำงาน และมีผู้คนอาศัยอยู่มาก (ตามตารางที่ 4.7) ในด้านบ้านเช่า และหอพักนั้น ผู้เช่าเสียค่าเช่าในอัตรา 600 - 4,500 บาทต่อเดือน สำหรับความถี่ในการใช้บริการที่ตลาดสะพานควาย ส่วนใหญ่ใช้บริการทุกวันคิดเป็นร้อยละ 55.93 (ตามตารางที่ 4.8) ความถี่ในการใช้บริการในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอาหาร ทั้งอาหารสด, อาหารแห้ง และอาหารสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ 25.31, 20.37 และ 19.75 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 4.9) สินค้าและบริการอื่น ๆ ได้แก่ ร้านตัดผม, ธนาคาร และคลินิก ส่วนการชมภาพยนตร์ พบว่า ไม่ค่อยมีผู้ใช้บริการมากเท่าไรนัก แม้ว่าในย่านนี้มีโรงภาพยนตร์ถึง 5 โรงก็ตาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงภาพยนตร์ทั้ง 5 โรง เป็นโรงภาพยนตร์ชั้น 2 คือ เป็นโรงภาพยนตร์ที่ฉายภาพยนตร์ควบ 2 เรื่องซ้อน ภาพยนตร์โรงภาพยนตร์ค่อนข้างอับทึบ, สกปรก และการระบายอากาศไม่ดี สำหรับการเดินทางใช้บริการที่ตลาดสะพานควาย ส่วนใหญ่ใช้วิธีการเดิน คิดเป็นร้อยละ 72.89 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าย่านสะพานควายมีผู้ใช้บริการ เป็นผู้อยู่อาศัยในละแวกใกล้เคียง ที่สามารถเข้าถึงได้โดยระยะการเดินเท้า รองลงมา ได้แก่ การใช้รถประจำทางและรถ

ตารางที่ 4.4 แสดงช่วงอายุของผู้ให้บริการซึ่งพักอาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษา

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 20 ปี	3	5.08
20 - 24	7	11.86
25 - 29	7	11.86
30 - 34	5	8.47
35 - 39	7	11.86
40 - 44	14	23.73
45 - 49	4	6.78
50 - 54	4	6.78
55 - 59	2	3.39
มากกว่า 59 ปี	6	10.17
รวม	59	100.00

ที่มา : จากการสัมภาษณ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.5 แสดงอาชีพของผู้ใช้บริการซึ่งอาศัยในพื้นที่ศึกษา

อาชีพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ข้าราชการ	12	20.33
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	3.39
ค้าขาย	10	16.95
พนักงานบริษัทเอกชน	6	10.17
ประกอบกิจการส่วนตัว	2	3.39
เสริมสวย-ตัดผม	1	1.69
แม่บ้าน	13	22.03
รับจ้างทั่วไป	2	3.39
นักศึกษา	5	8.47
ทนายความ	1	1.69
ครู	1	1.69
นักเรียน	1	1.69
แม่ค้า	2	3.39
รวม	59	100.00

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ตารางที่ 4.6 แสดงประเภทที่อยู่อาศัยของผู้ใช้บริการที่อาศัยในพื้นที่ศึกษา

ประเภท	จำนวน(คน)	ร้อยละ
บ้านส่วนตัว	44	74.58
บ้านจัดสรร	1	1.69
หอพัก	3	5.08
บ้านเช่า	11	18.64
รวม	59	100.00

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.7 แสดง เหตุผลในการมาเลือกตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ศึกษาของผู้ใช้บริการที่อยู่อาศัย
ในพื้นที่ศึกษา

เหตุผล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ราคาที่ดินสมัยนั้นถูก	10	6.35
อยู่ใจกลาง เมือง	26	24.30
การคมนาคมสะดวก	24	22.43
นำไกลจากที่ทำงาน	10	9.35
มีผู้คนอาศัยอยู่มาก	8	7.48
ใกล้ย่านการค้า-ตลาด	18	17.76
เป็นมรดก	6	5.61
ย้ายมาอยู่บ้านสามี	3	2.80
อื่น ๆ	1	0.93
รวม	59	100.00

* ผู้ตอบสัมภาษณ์สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ตารางที่ 4.8 แสดงความถี่ในการใช้บริการยานสะพานควายของผู้ใช้บริการ
ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษา

ความถี่	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ทุกวัน	33	55.93
ทุก 3 วัน	8	13.56
ทุกเสาร์-อาทิตย์	8	13.56
นาน ๗ ครั้ง	9	15.25
ทุก 2 สัปดาห์	1	1.70
รวม	59	100.00

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.9 แสดงสินค้า/บริการที่ผู้ให้บริการซึ่งอาศัยในพื้นที่ศึกษาใช้บริการ

ประเภทของสินค้า/บริการ	จำนวน(คำตอบ)	ร้อยละ
อาหารสด	41	25.31
อาหารแห้ง	33	20.37
อาหารสำเร็จรูป	33	19.75
ร้านค้าผสม-ทําผสม	21	12.96
สุขภาพนตร์	4	2.47
ฝาก-ถอนเงิน	14	8.64
รักษาโรค-ทาฟัน	10	6.17
ตัด เลื้อ-กางเกง	4	2.47
ซื้อของใช้	3	1.85
รวม	59	100.00

* ผู้ตอบสามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ศูนย์วิจัยทรัพยากรชีวภาพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 16.95 และ 6.78 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 4.10) เนื่องจากบริเวณโดยรอบสะพานควายประสบปัญหาการจราจรติดขัด และขาดแคลนพื้นที่จอดรถ จึงเป็นปัญหาต่อการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว และผู้ใช้รถยนต์ส่วนตัวจะนำรถไปจอดที่ที่จอดรถของห้างสรรพสินค้าเมอร์รี่คิงส์ สาขาสะพานควาย นอกจากผู้ใช้บริการกลุ่มนี้จะไปใช้บริการที่ย่านสะพานควายแล้ว ยังไปใช้บริการในสถานที่อื่นอีกด้วย ส่วนใหญ่ไปใช้บริการที่ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว คิดเป็นร้อยละ 36.75 และตลาด อตก. (องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร) คิดเป็นร้อยละ 23.08 (ตามตารางที่ 4.11) เนื่องจากอยู่ในละแวกเดียวกัน และอยู่ใกล้ที่พักอาศัย

4.3.2 ผู้ใช้บริการในย่านสะพานควายซึ่งอาศัยอยู่นอกพื้นที่ศึกษา

สำหรับผู้ใช้บริการในย่านสะพานควายซึ่งอาศัยอยู่นอกพื้นที่ศึกษา กล่าวคือ เป็นผู้ที่ไม่ได้พักอาศัยในย่านสะพานควาย (หรือผู้ที่ไม่ได้อยู่ในเขตพญาไท) โดยหาวิธีการสัมภาษณ์แบบสอบถาม การใช้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่อยู่นอกพื้นที่ศึกษา เพื่อศึกษาถึงขอบเขตการให้บริการของย่านสะพานควาย สามารถอธิบายลักษณะได้ดังนี้

ผู้ใช้บริการกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 20-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.71 และช่วงอายุ 25-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.43 (ตามตารางที่ 4.12) ส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 26.78 และ 16.07 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 4.13) ส่วนใหญ่พักอาศัยในเขตบางเขน คิดเป็นร้อยละ 17.86 รองลงมา คือ เขตจตุจักร, เขตคูสิค และเขตห้วยขวาง คิดเป็นร้อยละ 16.07, 10.71 และ 8.93 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 4.14) ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้เคียงหรือติดต่อกับพื้นที่ศึกษา สามารถเดินทางมาใช้บริการได้สะดวก วัตถุประสงค์ของการมาใช้บริการของผู้ใช้บริการกลุ่มนี้ คือ อยู่ใกล้บ้านคิดเป็นร้อยละ 19.23 รองลงมา คือ การคมนาคมสะดวก, ต้องมาต่อรถประจำทางและเป็นทางผ่านซึ่งต้องแวะต่อรถประจำทางจึงซื้อสินค้ากลับบ้านด้วย คิดเป็นร้อยละ 17.31 และ 15.38 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 4.15) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่พักอาศัยข้างต้น ที่แสดงว่าย่านสะพานควายเป็นพื้นที่เชื่อมต่อระหว่างที่อยู่อาศัยกับแหล่งงานจึงเป็นศูนย์กลางการคมนาคมโดยส่วนหนึ่งด้วย นอกเหนือบทบาทด้านพาณิชย์กรรม และการสนับสนุนให้เกิดความสำคัญของย่านพาณิชย์กรรมในพื้นที่ศึกษาทั้งในเหตุผลของการซื้อสินค้ากลับบ้าน คิดเป็นร้อยละ 15.38 ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า

ตารางที่ 4.10 แสดง Mode of Transportation ของผู้ใช้บริการที่อยู่อาศัย
ในพื้นที่ศึกษา

Mode of Transportation	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รถส่วนตัว	4	6.78
รถรับจ้าง	-	-
รถประจำทาง	10	16.95
จักรยานยนต์	1	1.69
จักรยาน	1	1.69
เดินมา	43	72.89
รวม	59	100.00

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.11 แสดงสถานที่ที่ผู้ให้บริการซึ่งอาศัยในพื้นที่ศึกษาไปใช้บริการ

ชื่อสถานที่	จำนวน(คาบตอบ)	ร้อยละ
ตลาดปากทางลาดพร้าว	1	3.42
ตลาดบางกระบือ	1	0.85
ตลาด อตก.	27	23.08
ตลาดศรีษ้าน	1	0.85
ตลาดบางลำภู	2	1.71
ตลาดบางซื่อ	2	1.71
สยามสแควร์	7	5.98
เซ็นทรัล พลาซ่า	43	36.75
มานูบุตรอง	23	16.66
อื่น ๆ	7	6.75
รวม	59	100.00

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.12 แสดงช่วงอายุของผู้ใช้บริการซึ่งพักอาศัยอยู่นอกพื้นที่ศึกษา

ช่วงอายุ (ปี)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 20 ปี	5	8.93
20 - 24	20	35.71
25 - 29	12	21.43
30 - 34	6	10.71
35 - 39	4	7.14
40 - 44	2	3.57
45 - 49	3	5.36
50 - 54	3	5.36
55 - 59	1	1.79
มากกว่า 59 ปี	-	-
รวม	56	100.00

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ตารางที่ 4.13 แสดงอาชีพของผู้ใช้บริการซึ่งอาศัยนอกพื้นที่ศึกษา

อาชีพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ข้าราชการ	5	8.93
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	1.79
ค้าขาย	6	10.71
พนักงานบริษัทเอกชน	15	26.78
ประกอบกิจการส่วนตัว	4	7.14
เสริมสวย-ตัดผม	1	1.79
แม่บ้าน	3	5.36
รับจ้างทั่วไป	9	16.07
นักศึกษา	8	14.28
ทนายความ	1	1.79
นักเรียน	2	3.57
นักรบ	1	1.79
รวม	56	100.00

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ตารางที่ 4.14 แสดง เขตที่พักอาศัยของผู้ใช้บริการที่อาศัยนอกพื้นที่ศึกษา

เขต	จำนวน(คน)	ร้อยละ
จตุจักร	9	16.07
บางเขน	10	17.86
ห้วยขวาง	5	8.93
คูสิต	6	10.71
บดินทร์	2	3.57
มีนบุรี	2	3.57
บางกระปิ	3	5.36
บางกอกน้อย	3	5.36
โม่งกุ่ม	2	3.57
ดินแดง	2	3.57
นนทบุรี	4	7.14
บุคคโล	2	3.57
ราชเทวี	2	3.57
ต่างจังหวัด	6	10.71
รวม	56	100.00

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ตารางที่ 4.15 แสดง เหตุผลในการมาใช้บริการในย่านสะพานควายของผู้ใช้บริการ
ที่อยู่อาศัยนอกพื้นที่ศึกษา

เหตุผล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต้องมาต่อรถประจำทาง	9	17.37
ต้องการมาดูภาพยนตร์	1	1.92
อยู่ใกล้บ้าน, การคมนาคมสะดวก	10	19.23
ราคาสินค้าถูกกว่าที่อื่น	5	9.62
เป็นทางผ่านซึ่งต้องมาแวะต่อ รถประจำทาง	8	15.38
มาทำงาน	4	7.69
มาเที่ยว	3	5.77
มาหาญาติ	3	5.77
ซื้อของ	5	9.62
มาธุระ	3	5.77
เรียนพิเศษ	1	1.92
รวม	56	100.00

* ผู้ตอบสัมภาษณ์สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

สินค้าของย่านสะพานควายจะเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเป็นส่วนใหญ่และมีราคาไม่สูงมากนัก ความต้องการของผู้ใช้บริการประเภทนี้ จากการสอบถามให้เห็นถึงความถี่ของการใช้บริการทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 32.14 แม้ว่าจากการสอบถาม พบว่า มีผู้ใช้บริการประเภทนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 35.17 (ตามตารางที่ 4.16) เป็นเพราะว่าย่านสะพานควายเป็นทางผ่านมีเซจุดหมายปลายทาง โดยเฉพาะผู้ใช้บริการรถประจำทาง ซึ่งในย่านนี้มีรถประจำทางผ่านหลายสาย จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสัมภาษณ์จะเห็นว่า มีผู้ใช้บริการรถประจำทาง คิดเป็นร้อยละ 66.07 (ตามตารางที่ 4.17) นอกจากการให้บริการในย่านสะพานควายนี้แล้ว ผู้ใช้บริการยังสามารถใช้บริการที่อื่นได้สะดวก โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80.36 ยังใช้บริการที่อื่นอีก ซึ่งอยู่ในบริเวณพื้นที่ติดต่อกันใกล้เคียง ได้แก่ เซ็นทรัล พลาซ่า คิดเป็นร้อยละ 36.84 รองลงมาได้แก่ สยามสแควร์ และมาบุญครอง เซ็นเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 10.53 เท่ากัน (ตามตารางที่ 4.18)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.16 แสดงความถี่ในการไปใช้บริการยานสะพานควายของผู้ใช้บริการ
ที่อยู่อาศัยนอกพื้นที่ศึกษา

ความถี่	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ทุกวัน	18	32.14
ทุกสัปดาห์	5	8.93
ทุกครึ่ง เดือน	2	13.57
ทุก เดือน	5	18.93
นาน ๗ ครั้ง	20	35.71
เดือนละ 5 - 6 ครั้ง	1	1.79
สัปดาห์ละ 2 - 3 ครั้ง	2	3.57
สัปดาห์ละ 3 - 4 ครั้ง	1	1.79
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	2	3.57
รวม	56	100.00

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ตารางที่ 4.17 แสดง Mode of Transportation ของผู้ให้บริการที่อยู่อาศัย
นอกพื้นที่ศึกษา

Mode of Transportation	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รถส่วนตัว	8	14.29
รถรับจ้าง	2	3.57
รถประจำทาง	37	66.07
จักรยานยนต์	2	3.57
เดินมา	7	12.50
รวม	56	100.00

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.18 แสดงสถานที่ที่ผู้ใช้บริการซึ่งอาศัยในพื้นที่ศึกษาใช้บริการ

ชื่อสถานที่	จำนวน(ค่าตอบ)	ร้อยละ
เซ็นทรัล ปลายา	28	36.84
มานุสรอง	8	10.53
สยามสแควร์	8	10.53
อนุสารีย์ชัย ฯ	4	5.26
ตลาดปากทางลาดพร้าว	3	3.95
ตลาดลาดพร้าวสะพาน2	2	2.63
อื่น ๆ	23	30.35
รวม	56	100.00

ที่มา : จากการสัมภาษณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย